

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyitási közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, november 28.

Nagy Ferenc izenete.

Irtunk, könyörögtünk, ... kezünket a közönség ütőerén tartva száz cikkben hívtuk fel a városi tanács figyelmét arra, hogy ez az ütőér mind lassabban ver, hogy mily mostoha az az élelmiszer-politika, amelyet a város tanácsa követ. Nem tudtuk elégszer hangsúlyozni, hogy alkossanak a viszonyok józan mérlegelésén alapuló élelmezési programot, mely számol a jelen idők nehézségeivel s világosan látja a következményeket.

Arad város tanácsa nem hallgatta meg a szavunkat. Ment a maga helytelen ösvényén, mely végül is odavezetett, hogy e város testén élelmezési botrányok kelevénye fakadt ki, éhezõ emberek ostromoltak zsir és szalonnaváratat és sáppadt asszonyok serege vonult fel fenyegetõ kezekkel a város tornya alá, mely úgy meredt ez eleven és hangos kérdõjelekre, mint egy tehetetlen felkiáltójel.

Bizony ez a forony jelentõségfelfes szimboluma lett e tehetetlen tanácsnak. Mozdulatlanul s ami még rosszabb — egy elevenítõ gondolat nélkül állottak e város vezetõi mindannyiszor, a midõn ugyancsak szükség lett volna határozott akaratra, kivezetõ eszmére és az elérendõ cél biztos ismeretére. Nem egyszer mondtuk, hogy valahol e tanács összetételében lehet a baj. Hiszen ismerjük õket. E tanács tagjai egyenként csupa kellemetes és tiszteletre méltó urak, de bizonyára rossz helyen ülnek. Nem azon a széken, amelyre elhívták õket. Valószínûleg egészen más dologhoz értenek, mint a mely „szakmá“-val jelenleg foglalkoznak. Csakis úgy következhetett el az a mélyen elszomorító és konzekvenciáiban egyenesen lesújtó helyzet, hogy Magyarország összes vidéki városai között ma Arad közlélelmezése áll a legutolsó helyen.

Talán el fogja ezt hínni nekünk a város nemes tanácsa, ha olyan bizonyosságot hívtunk magunk mellé, mint Nagy Ferenc közlélelmezési államtitkár, aki a város fõispánjának, Barabás Bélának, Arad élelmezési adminisztrációjáról ma kereken megmondta a véleményét. Megmondta félelmetes nyíltsággal, amit mi a patriotizmus halk szavával mertünk csak füllükbe suttogni, hogy — itt a tehetetlenség és a tehetségtelenség rág le minden fakadó rügyet. Megmondta az államtitkár, hogy nincs még egy város, amelynek vezetõsége oly rövidlátó intézkedésekkel akarta volna az élelmezési kérdéseket megoldani, mint Arad sorsának irányítói s hogy nincs széles e hazában helység, melynek vezetõi annyira ne gondoltak volna a jövendõre, mint a mi nemes tanácsunk. S a mikor gondoltak? Szegény antszájderek! Akkor érték szünetlen a célkarika elé, midõn az egész mezõny megélõzte õket. Mikor

Arad tanácsa végre rá gondolta magát a cselekedetre, elvittek az orra elõl minden élelmiszert az élelmesebbek, olyannyira, hogy még a sokat emlegetett központok útján se tudták már a szükségesítet beszerezni. S ha mégis szereztek be valamit: akkor már hazaszállíttatni nem tudták.

Arad pedig csak állt, csak várt — üres gyomorral, hol õköibe szoritott kézzel, hol csendes elfásultsággal. S állana most is, ha meg nem szánták volna. Nagy Ferenc dr. államtitkár szánta meg, mint a hogy az éhezõ csenevész utcagyereket megszámni szo-

kás. S felindult lélekkel mondta ki a szentenciát, hogy megelégette a tehetetlen adminisztrációt, sõt kijelentette, hogy a türhetetlen viszonyok megszüntetése végett erélyes lépésre határozta el magát. Hogy milyen lesz ez az erélyes intézkedés, azt nem írhatjuk meg. De tudjuk, hogy végre meg hozza Arad nyugalmát, rendet teremt ebben a tipikus élelmezési dzsungeiben s végre a mi városunk is azok közé a városok közé fog tartozni, melyeknek polgársága nem nyugtalankodik a holnapi élelmiszerek miatt...

Lenin megszünteti a szerzõdéseket.

(Államesõdõt deklarál az orosz kormány. — Egész Oroszország Lenin táborában.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Stockholm. A Bolsevik kormány eddig két titkos szerzõdést hozott nyilvánosságra. A szovjet most az Oroszorszáért szövetségesei között szerzõdéseket vette revízió alá. Elhatározaák, hogy ezeket a szerzõdéseket egyoldaluan megszüntetik, mert kapitalisztikus jellegük és céljuk nyilvánvaló.

A pétervári bolsevik sajtó azt írja, hogy ennek a lépésnek szükségszerû következményeként bejelentik az államesõdõt, de módot fognak rá találni, hogy senkif se érjen károsodás.

Berlin. A Vossische Zeitungnak jelentik Stockholmból: Lenin kormánya összesen tizenegy szerzõdésnek és hatvan jegyzéknek van a birtokában, amelyeket 1915. augusztus és 1917. március közepe között kötött, illetve váltott egymással az orosz, a párisi, londoni és római kormány. A jegyzékek részint siffrirozott szöveggel, részint az orosz külügyminisztérium ugynevezett elsõ osztályának hivatalosan megállapított titkos írásával vannak szövegezve. Ezzel szemben a titkos szerzõdések eredeti francia, angol, olasz, illetve orosz nyelven vannak írva.

Bécs. Stockholmi hírek szerint pétervári politikai körökben a legnagyobb feszültséggel tekintenek a titkos szerzõdések közzétételének következményei elé. Biztosra veszik, hogy a nyugati hatalmak is állást foglalnak ezzel szemben és nem tartják kizártnak, hogy a szerzõdések közzététele Oroszországnak eddigi szövetségeseivel való teljes szakítását fogja maga után vonni. Az angol aiatvalók nagy része már is utrakelt, hogy az archangelski kikötõn át elhagyja Oroszországot. Az entente pétervári diplomatái hosszabb konferenciát tartottak a bolsevik-kormány békejavaslata ügyében és egyelőre ab-

ban állapodtak meg, hogy bevárják kormányaik utasítását. Egy Svédországban lévõ olasz diplomata azt a véleményét nyilvánította, hogy Oroszország már nagyon közel áll a békéhez.

Bécs. Az orosz fegyverszünetet és békeajánlatot a mai orosz kormány a semleges hatalmak útján hozza a központiak tudomására. Ez akkor fog megtörténni, ha a semleges hatalmak elismerik az új kormányt és diplomáciai képviselõit akkreditálják.

Bécs. A Reichspost beavatott helyen kérdést intézett arra a hirre vonatkozólag, hogy Stockholmban megkezdték a béketárgyalásokat. A válasz egyenes cáfolata annak a hirnek, amelyet tudvalevõleg egy budapesti esti lap röppentett fel. A bécsi lapot felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy a szenzációs hir légbõl kapott, de bizalommal lehet tekinteni az Oroszországban várható tejlemények elé, mert Lenin békepolitikáját nem csupán egyes pártok, hanem az orosz nép széles rétegei támogatják.

Koppenhága. Az északi front csapatai táviratot intéztek a vasuti szövetséghez, amely így hangzik:

Nincs helye többé a halogatásnak! Ne engedjétek, hogy tovább éhezünk. A hadsereg már napok óta kenyér nélkül van.

Az egyes csapatrészeknek Pétervárra érkezett küldõitei azt beszélik, hogy a csapatokat több helyen ki kellett oserélni, mert a katonák, a hol éhség uralkodott, onnan megszöktek. Attól lehet tartani, hogy a csapatok közt éhségforradalom fog kitörni. Egyes ezredeknél nemcsak az élelem dolgában állanak rosszul, de meleg ruha sincs.

Egymilliót jegyzett a város.

(Vita a hadikölcsön ajánlatokról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város törvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy egy millió korona erejéig 6% kamatozású VII. hadikölcsönkötvényt jegyez. A határozatot élénk vita előzte meg, mert egyes körökben az a felfogás alakult ki, hogy a kölcsön jegyzésére ajánlatot tett aradi pénzintézetek egyike nem tartotta be a bankközi megállapodást és nem respektálta a pénzügyminiszternek a VII. hadikölcsön ügyében kiadott és a lombardkölcsön folyósítására vonatkozó rendeletét.

A közgyűlésen Varjassy Lajos polgármester elnökölt, Zubor Andor pénzügyi tanácsos ismerette a tanács javaslatát, amely szerint mondja ki a törvényhatóság, hogy egy millió korona értékű 6% kamatozású hadikölcsönkötvényt jegyez és 180.000 koronát fizet be a törzs vagyon alapból, a jegyzett összeg 80%-át pedig 1916. évi mérlegük alapján alaptőkéjükhez viszonyítva az Aradi Ipar és Népbank, a Polgári Takarékpénztár, az Aradi Kereskedelmi Bank, az Aradi Közgazdasági Bank és az Aradi Általános Takarékpénztár lombardkölcsönként nyújtják, még pedig fél évi elszámolással, 1918. december 31-ig 4½% kamat biztosítása mellett, 1918. december 31. után 1922. év végéig 5% kamatozással. A pénzügyi tanácsos elmondta, hogy még hat aradi pénzintézet nyújtott be ajánlatot, de nem hajlandók a lombardkölcsönt olyan feltételek mellett nyújtani, mint a javasolt öt pénzintézet, mert az a véleményük, hogy ellenkezésbe jutnának a bankközi megállapodással. Végül indítványt terjesztett elő, szólítsa fel a törvényhatóság az összes aradi pénzintézeteket, hogy a jövő hónapi közgyűlésig tegyenek ajánlatot a város összes eddig jegyzett hadikölcsöneinek konvertálására.

Elsőnek Adler Andor szólalt fel, aki erkölcsi és anyagi szempontból bírálta meg az ajánlatokat. Sokszor előfordul, mondotta Adler, hogy bizonyos érdekcsoportok valamiben megállapodnak és ezt a megállapodást meg is tartják. Az természetesen izlés dolga, hogy az érdekcsoport egyik vagy másik tagja betartja-e a megállapodást, vagy sem. Biztosan tudja, hogy az összes magyarországi pénzintézetek között bankközi megállapodás van, amely szerint 1918. június 30-ig 4½%-nál olcsóbb lombard kölcsönt nem nyújthatnak és 1918. július 1-től 1922. év végéig 5% kamatozás mellett adhatnak lombardkölcsönt. Ezt a bankközi megállapodást a pénzintézetek túlnyomó része meg is tartotta. A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén az Ipar és Népbank vezérigazgatója, amely intézet ajánlatával nem tartotta be a bankközi megállapodást, kijelentette, hogy Budapesten is felrúgták az egyezményt, így tehát ő sem tartja azt magára nézve kötelezőnek. Ezzel szemben kénytelen megállapítani, hogy Aradon mindezt ideig nem rúgták fel az egyezményt, s így az az aradi pénzintézetekre nézve kötelező lett volna. Erkölcsi szempontból kifogást emel a tanács javaslata ellen, amely szerint a város a legolcsóbb ajánlatot fogadta el. Ő azt mondja, hogy éppen az erkölcs alapjára helyezkedve, a tanácsnak kötelessége lett volna a legolcsóbb ajánlatot, a jelen esetben az Ipar és Népbank ajánlatát, visszautasítani.

Felkiáltások: Dehogy lett volna kötelessége!

Adler Andor: Majd mindjárt rá fognak jönni az urak, hogy miért lett volna kötelessége a tanácsnak. A pénzügyminiszternek van ugyanis egy rendelete, amely szerint 1918. június 30-ig 4½%-nál olcsóbb lombardkölcsönt folyósítani nem lehet a VII. hadikölcsön jegyzésénél, már pedig az Ipar és Népbank 1918. december 31-ig

hajlandó 4½% kamat felszámítása mellett lombardkölcsönt folyósítani a városnak. A pénzügyminiszternek ezta rendeletét a városnak is be kell tartania, és e rendelet értelmében a tanácsnak kötelessége is lett volna a rendelet szel lemével és határozott rendelkezésével ellentétes ajánlatot visszautasítani. Meg van róla győződve, hogy amennyiben a törvényhatóság mégis elfogadja a tanács javaslatát, a pénzügyminiszter ezt a közgyűlési határozatot nem fogja jóváhagyni, mert nem fogja önmagát dezavualni. Ennek pedig az lesz a következménye, hogy a város december 31. után vagy drágább feltételek mellett fog hadikölcsönt jegyezni, vagy egyáltalában nem jegyez hadikölcsönt. Lízután anyagi szempontból bírálta meg az ajánlatot. Mindezenelőtt kijelenti azt, hogy az ajánlatokat nem is lehetett pontosan és alaposan áttanulmányozni, mert erre nem állott elég idő rendelkezésre. Az Ipar és Népbank ajánlata csak látszólag olcsóbb a többinél, mert 1918. től 1922-ig negyedévi számlázással számítva a kamatos kamatok, egyáltalában nem tekinthető az ajánlat olcsóbbnak, mint a többi. Végül azt indítványozza, hogy ilyen fontos ajánlatokat ne a pénzügyi bizottságban bontsanak fel, hanem a polgármester bontsa fel azokat az illetékes tisztviselők jelenlétében, adja ki az ajánlatokat a főszámvevőnek, hogy alapos tanulmányozás után teljesen előkészítve kerüljenek a pénzügyi bizottság elé, ahol szakszerűen lehessen azokhoz hozzászólni. A tanács javaslatával szemben azt indítványozza, hogy az Ipar és Népbank ajánlatát, amely sem erkölcsi, sem anyagi tekintetben nem helytálló, a közgyűlés ne fogadja el.

Zubor Andor felvilágosítja a közgyűlést, hogy az Ipar és Népbank a mai napon írásban tett utóajánlatában belement abba a feltételbe, hogy a lombardkölcsönt félévi számlázással folyósítja, de ahhoz a régi ajánlatához, hogy 1918. december 31-ig számít 4½% kamatot, tovább is ragaszkodik. Ő a pénzügyi bizottság tegnapi határozata alapján érintkezésbe lépett az aradi pénzintézetekkel, amelyek közül a tanács javaslatában felsorolt négy pénzintézet hajlandónak is nyilatkozott ezekhez a feltételekhez hozzájárulni. Adler Andor indítványának azt a részét, hogy a jövőben ilyen fontos ajánlatok teljesen előkészítve kerüljenek a pénzügyi bizottság elé, a maga részéről is elfogadja. De ebben az esetben ettől el kellett tekinteni, mert a határozathozatal nagyon sürgős volt és éppen ezért is hívták össze a törvényhatóságot rendkívüli közgyűlésre.

Müller Lajos dr. szerint két szempontot kell irányadóul tekinteni. Az első szempont az, hogy a város igyekezzék mindig olcsó kölcsönt szerezni, a másik szempont pedig az a méltányosság, hogy minden pénzintézet részesedjék alaptőkéje arányában a lombardkölcsön folyósításában. Ezt a szempontot főleg azért is kell irányadóul tekinteni, mert valahányszor a városnak kölcsönre volt szüksége, valamennyi aradi pénzintézet a legmesszebbmenő előzékenységgel sietett trezorjait megnyitni a város részére. A jelen esetben azonban a pénzügyminiszteri rendelet a méltányossági szempont érvényesítése elé akadályokat gördít. Felvilágosítást kér arra nézve, hogy alkalmazták-e ezt a pénzügyminiszteri rendeletet?

Jegessy Károly dr. tisztí főügyész kijelenti, hogy mindezt ideig csak olyan miniszteri rendeletek érkeztek a városhoz, amelyek hadikölcsönjegyzésre buzdították a várost, de az a pénzügyminiszteri rendelet, amelyre Adler Andor hivatkozik, még nem érkezett meg. Az ő felfogása szerint ez a rendelet nem annyira a városra, mint inkább magukra a pénzintézetekre vonatkozik, s a városnak, mint jegyzőfelnek nem is kell tekintetbe venni a rendeletet, mert a városnak arra kell törekednie, hogy közpénzekekről lévén szó, a lehető legolcsóbb és legelőnyösebb ajánlatot fogadja el.

A polgármester berekesztette a vitát, elrendelte a szavazást, amelynek eredményeként a közgyűlés nagy többséggel elfogadta a tanács javaslatát. A közgyűlés további folyásáról lapunk más helyén számolunk be.

A választójog a király előtt.

— Wekerle Sándor egyedül ment az uralkodóhoz. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután 3 órakor Bécsbe utazott. Innen a király tartózkodási helyére utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg a felség előtt és bemutatja a királynak a választójogi törvényjavaslatot és a delegáció megnyitására elmondandó trónbeszéd szövegét. Valószínű, hogy a választójogi javaslat nem nyerhet azonnal szentesítést.

Politikai körökben furcsának tartják Vázsonyi Vilmos választójogi miniszter feltűnő mellőzését és különböző kommentárokkal kísérik ezt a mellőzést. Érthetetlennek tartják, hogy a kormány mellőzi Vázsonyit és nem adja meg neki a módot, hogy a király előtt megjelenhessen és főbb irányelveit előadhassa. Ezt azzal magyarázzák, hogy Wekerle is ellenjegyezte a választójogi törvényjavaslatot és tökéletesen mindegy, hogy ő, vagy Vázsonyi viszi a király elé a javaslatot. Aki azonban ismeri a választójogi miniszter hiu természetét, az jól tudja, hogy Vázsonyi nem egykönnyen fog belenyugodni ebbe a mellőzésbe.

A választójogi törvényjavaslatot a képviselőház pénteki ülésén előre láthatólag nem terjesztik elő, de már szó van a bizottsági tárgyalásról. Körülbelül 40 tagból fog állni a választójogi bizottság, amelynek alkalma lesz heteken át megbirálni a javaslatot. Nagy gondot okoz a kormánynek a bizottság tagjainak megválasztása. Az az óhaj, hogy a választójogi bizottságban a kormányt támogató pártok legyenek többségben, nem fog valóra válni, mert a mostani parlamenti többségnek megfelelő számú helyet kell biztosítani.

Az eddigi dispoziciók szerint a választójog előterjesztésére december hónap végén a delegációs tárgyalások befejezése után kerül a sor. A kérdés halogatása a választójogi blokk harcok táborában nagy elégedetlenséget kelt. A szociálisták vasárnapi béketüntetésükön és az ezt követő pártgyűlésen élénken foglalkoztak a Wekerle-kormány eddigi magatartásával és az élelmezési bajokon kívül a politikai jogtalanság témáját is feszegették. Rendkívül jellemző a Népszava mai cikke, amely megemlékezik a munkások bizalmi férfainak felszólalásáról. Tehát Vázsonyi harcostársai munkáellenes politikával vádolják a kormányt, a melynek két blokk-minisztere az ő pátenstükkel foglal helyet a kabinetben. A szociálisták ultimátumukat abban foglalják össze, hogy hagyja jóvá a kormány a bányászok és vasutasok alapszabályait és terjessze elő a választójogi törvényjavaslatot.

Hogy a blokk és a kormány működése között valami szép harmónia volna, azt a legnagyobb jóakarattal sem lehet állítani.

SPORT.

+ Közgyűlés. Az Aradi Korcsolyázó Egyletnek december hó 2-re egybehívott közgyűlése december hó 4-én, délután 5 órakor lesz megtartva a Baross-parkban lévő esarnoképületben. Elnökség.

Lánckereskedelem a patika-szerrel.

(Gyógyszer-inség Aradon.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Ki gondolt volna valaha arra, hogy lesz idő, amikor a gyógyszertári cikkek terén is komoly hiány fog bekövetkezni? Ki merete volna egykoron feltételezni, hogy a patikákra is szomorú, bosszúságteljes napok virradjanak? Valljuk meg: ilyesmirel még a legcsapongóbb fantáziák se álmodtak. És amit nem lehetett elképzelni logikával, amire nem lehetett számítani józan ésszel, azt megteremtette a háború: a gyógyszertárak a legfontosabb és legkeresettebb gyógyszerek nélkül állnak. Az aradi patikák raktárai panganak az ürességtől, nincs semmi, a díszes, komoly nagy szekrények ajtajai nagy-néha tárulnak fel, a szimmetrikusan elhelyezett tégelek tartalma: levegő, nemkülönben így van az üvegekkel is. A háború könnyörtelensége utólrta a szegény, szenvedő betegeket is. Hiába, már meggyógyulni sem lehet, csak csöndesen, jajszó nélkül kisorranni ebből az árdrágító és lánckereskedő világból. A hűvös és előkelő apothékákat is elérte a végzet, Hígia urasszony, a gyógyítás istennője épp úgy gyötrődik a mai napokban, mint mindenki más, fojtogat bennünket a szörnyűséges nincsetlenség, amin már csak a béke segíthet.

Az aradi gyógyszertárak a legtöbb igen lényeges és a gyógykezelésben primer szerepet játszó cikkek tekintetében komoly inséget szenvednek. A növényi cikkek éppen úgy kifogytak, mint a vegyi uton előállítható dolgok. A külföldről való importálás teljesen szünetel, amit pedig Németországból szereztünk be, az szállítási és más akadályok miatt nem érkezik el hozzánk. Derék szövetésesünk ugyanis mindenképp önmagáról gondoskodik, azután ismét csak saját szükségletét biztosítja, majd óvatosságból még egyszer kegyes pillantást vet ennen érdekeire és csak azután bocsát rendelkezésünkre valamit, ami azonban igen kevés. Ilyen körülmények között valóban nem csodálható, hogy a legszükségesebb gyógyszertári cikkek úgy Aradon, mint az ország más városaiban hiányoznak. Nagy baj mutatkozik kötszerek dolgában is. Vatta, kötés, géz és más hasonló áruk tekintetében éppen úgy állunk, mint a gyógyszerekben.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma kérdést intézett több itteni gyógyszertártulajdonoshoz, akik elszomorító helyzetet tártak fel előttünk a jelenlegi viszonyokról.

Hajós Árpád

a gyógyszertári cikkek hiányáról ezeket mondotta:

— Sok gyógyszer kezd teljesen eltűnni a forgalomból. A legkeresettebb és a legfontosabb cikkek, mint például kinin, glicerin, gyógy-benzin, ricinus, és más olajtermékek a szó szoros értelmében alig kaphatók. Ami szereshető, az hihetetlenül drága. A szemgyógyászatban oly nagy szerepet játszó borsav végképp eltűnt, pilocartin sincs. Olajtermékekkel eddig Franciaország és Olaszország látott el bennünket, ami a háború alatt természetesen megszűnt. Egyes cikkekből volt raktáron elegendő, de az export teljes hiánya miatt kifogyott és így beállt a hiány. Ugy informáltak bennünket

szakkörökből, hogy a meghódított olasz területekről mi is fogunk bizonyos mennyiségű olajat és olajtermékeket kapni. Eddig azonban semmiéle értesítés nem érkezett erre nézve. A vegyi cikkek tekintélyes részét Németországból kaptuk. Németország azonban először önmagát látja el és csak ami nagyon fölösleges, engedi át nekünk. Az aradi gyógyszerészek helyzete bizony nem irigylésre méltó. Őszintén mondhatom, gyakran ráfizetünk a taksára csak azért, hogy az orvosi vényeket el tudjuk készíteni. Ugyanis nálunk is virágozik a lánckereskedelem. Tízszeres árat fizetünk bizonyos anyagokért, viszont nekünk a taksa szerint kell a gyógyszereket kiszolgáltatni.

A Földes-gyógyszertár

egyik tulajdonosa, *Földes Béla dr.* így nyilatkozott:

— Különösen a tengeren túlról exportált növényi cikkek terén mutatkozik a nagy hiány. A legnagyobb behozatal Ausztráliából és más messzi földrészekből volt, ami a háború megkezdése óta teljesen szünetel. Francia és angol specialitások a semleges államokon keresztül érkeztek be, de ezek annyira megrágultak, hogy nem érdemes raktáron tartani. Vegyi cikkekben is roppant érezhető a hiány, aminek oka a németországi viszonyokban keresendő. Ugyanis Németországban se állítanak elő olyan mennyiséget, mint békeidőben, ezen kívül pedig meg van határozva, hogy mit és mennyit szabad az ország területéről részünkre szállítani. Kötszerek dolgában éppen ilyen vigasztalan a helyzet. Ami volt, azt lefoglalták a hadsereg részére és a gyárak is a katonaságnak szállítanak. A drágaság ugyancsak elviselhetetlen. Hogy a gyógyszertári cikkek terén milyen horribilis emelkedés állt be, arra nézve jellemzésül csak azt említem meg, hogy a ricinus, melynek kilogrammja azelőtt 5—10 korona volt, ma 200 korona.

Rozsnyai Kálmán

az alábbi felvilágosítást adta:

— Majdnem az összes gyógyszertári cikkek terén beállott a nagy hiány. Az ipecacuana-gyökér végképp eltűnt; a gyermekgyógyászatban döntő fontosságú szerek egészen hiányoznak. Kámfor, glicerin sincs, mert a hadsereg lefoglalta. Calcium sulfoc vajacól, ami a tüdőbetegeknél elsőrangú fontosságú készítmény egyáltalában nem kapható, diuretin, morrium, dionin és más szerek egészen hiányoznak. Nincs behozatal, nincs produkció, csak lánckereskedelem van, ami horribilis módon megrágítja az egyes szereket. Az ipecacuana gyökér, ami azelőtt 60 korona volt, ma 1000 korona. Ilyen mértékben drágult meg minden. A fontos gyógyszertári cikkeket elrejtették, időközben minden drágult és most aztán áruba bocsájtják, természetesen horribilis összegekkért.

A fenti nyilatkozatokból fényesen kitűnik, hogy a lánckereskedelem a gyógyszertári cikkek terén is teljes mértékben grasszál.

Püspöki koszt

(A városi árvaház élelmezésének megrágulása.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

A mai rendkívüli közgyűlés egyhangúlag megszavazta a tanácsnak azt a javaslatát, hogy községi elemi iskolai tanítók részére a város ugyanolyan háborús kedvezményeket adjon, mint a többi tisztviselőnek. A határozat végrehajtását attól a feltételtől tették függővé, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter nem fogja megvonni a városnak kiutalt államsegélyt és háborús pótlékot. Miután a Gyermekkórház költségvetését egyhangúlag elfogadták, a városi árvaház ügyére tértek át.

A novemberi közgyűlés ugyanis az árvaház kezelését vezető Katolikus Háziasszonyok Egyesületének azt a kérelmét, hogy az ellátási díjakat a város 75%-al felemelje és a takarítási költségekről a város gondoskodjék, azzal adta vissza az árvaházi felügyelő-bizottságnak, hogy újabb javaslatot tegyen. A tanács az árvaházi felügyelő-bizottság előterjesztése alapján azt javasolta, hogy a közgyűlés az ellátási díjakat csak 50%-al emelje és gondoskodjék a város az árvaház takarításáról. Végül javasolta a tanács, hogy az élelmezés biztosítására 1918. június végéig versenytárgyalást tüzzenek ki, amelynek eredményéről az augusztusi közgyűlésnek tegyenek jelentést.

Reinhart Gyula nem fogadja el a tanács javaslatát és egy tanácsi végzésre hivatkozva kijelenti, hogy a Katolikus Háziasszonyok Egyesülete nem teljesítette szerződésben vállalt kötelezettségét, nem gondoskodott az árvaház tisztántartásáról és így a városnak 10,000 koronát kellett az árvaház tisztántartására ráfizetni. (Élénk tiltakozás.) Párhuzamot von az árvaház és a diákotthon ellátása közt és arra az eredményre jut, hogy az árvaházban egy gyermek ellátása sokkal többbe kerül, mint a diákotthon egy növendékének az ellátása. Pedig a diákotthonban sokkal jobb az ellátás, mit maga Kovács Vince kulturatanácsos is igazolt azzal a mondásával, hogy az árvaházban úgy főznek, mint akárcsak *ndla otthon*. de a diákotthon kosztja olyan jó, hogy a püspöké sem lehet különb. Azt indítványozza tehát, hogy ne kísérletezzenek többé egyesületekkel, adják vissza az árvaházat tulajdonképpen rendeletetésének, és utasítsák az árvaházi felügyelő-bizottságot, tegyen javaslatot a decemberi közgyűlésnek, miként lehetne az árvaház élelmezésének kérését házi kezelésben megoldani.

Kovács Vince kulturatanácsos levedésnek minősíti azt a feltevést, hogy a katolikus háziasszonyok nem teljesítették szerződésben vállalt kötelezettségüket. Az a tanácsi végzés, amelyre Reinhart hivatkozik, a jövőre vonatkozik, és abból nem az derül ki, hogy a katolikus háziasszonyok nem gondoskodtak az árvaház tisztántartásáról, hanem azt mondja a végzés, hogy a katolikus háziasszonyok olyan mértékben tartják tisztán az árvaházat, ahogyan azt a várostól átvették. A katolikus háziasszonyokat csak dicséret illeti, hogy a mostani nehéz viszonyok között áldozatoktól sem riadva vissza vezették az árvaház ügyeit. Főleg az elnöknő, *Károlyi Gyuláné grófné* tette lehetővé,

hogyan az árvák kellő ellátásban részesüljenek. Végül Tisch Mór dr. tiszti főorvos kijelentette, hogy az árvaházat többször megvizsgálta és mindig arról győződött meg, hogy az árvák élelmezése teljesen kielégítő. A polgármester felszólalása után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Nyolc év előtti sérülés.

(Az aradi törvényszék érdekes ítélete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Még 1904-ben történt, hogy Weisz Áron lakatossegéd a Magyar Aszfalt részvénytársaság aradi telepén megsebesült. Weisz egy szurok-olvasztó üst mellett dolgozott és itt érte a szerencsétlenség. Üst-javítás közben egy szurokszilánk a szemébe pattant, ami keresztül szakította a szaruhártyát. A megsebesült munkás hosszú időn keresztül Aradon gyógykezelte magát, majd mikor állapota megjavult, kiment külföldre. Hosszabb bolyongás után Berlinben telepedett meg, ahol nyolc évre itteni szemsérülése után újból fájdalmakat érzett. Weisz Áron sokat szenvedett szembaja miatt, majd jelentkezett a berlini szemklinikán, ahol megvizsgálták és gyógykezelés alá vették. Weisz Áront, azonban Berlinben nem tudták meggyógyítani és elküldték Liposébe, ahol Wolfframm dr., az európai híru professzor megoperálta. Az ugynevezett nagymágnással eltávolította a beteg szeméből a nyolc év óta ott meghúzódó szurok-szilánkot.

A szegény, sokat szenvedett ember, aki időközben elvesztette szeme világát, 1913-ban hazajött Németországból. Hosszu ideig a fővárosban dolgozott, azután visszatért Aradra. Szembaja újból fellépett. Weisz Áron fájdalmai egyre erősebbé váltak. Orvoshoz ment, aki alapos és figyelmes vizsgálat után Budapestre küldte és ott Borbély dr. szemprofesszornál jelentkezett. Weisz Áron a tanár új operációt hajtott végre. A beteg, megbénult szemét az üregből el kellett távolítani.

Weisz Áron a megjárt kálvária után ismét Aradra jött, hogy itt, bár bérán, de munkához lásson. Ez sikerült is neki, azonban már nem keresett annyit, mint egészséges állapotában. Weisz Áron felszólította a Magyar Aszfalt részvénytársaságot, életfogytiglan biztosítson részére havi 50 korona segélyt, mert ő a társaság aradi telepén sérült meg és annak következtében lett egyik szemére vak. A részvénytársaság Weisz Áront elutasította kérelmével, mire Weisz kártérítési pörrel lépett fel. A társaság hallani sem akart arról, hogy Weisz Áronnak fizessen. Az érdekelttség képviselője azzal érvelt, hogy Weisz Áron nem az aradi telepen sebesült meg és ha ez meg is történt volna, az nincs semmiféle okozati összefüggésben későbbi betegségével.

Az aradi polgári törvényszék ezzel az állítással szemben bekérte mindazon szemorvosok szakvéleményét, akik Weisz Áront Berlinben, Liposéban, Budapesten és Aradon kezelték. Megérkezett Wolfframm dr., liposéi tanár véleménye is, amely azt mondja, hogy Weisz szembénulása az 1904-ben történt sebesüléssel van kapcsolatban. Az aradi törvényszék, mivel megállapítást nyert a munkás 1904-ben itt sebesült meg és ezen sebesülésnek lett következménye a vakság, Weisz Áron munkásnak életfogytiglan havi 37 korona segélyt ítélt meg.

Botránnyok a budapesti tőzsdén.

(Pofozkodó börtzetagok.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A tőzsdéi ellenzék száma nap-nap után gyarapodik. Mindenkit elégedetlenséggel tölt el a tőzsde technikájának mai lehetetlen rendje, úgy hogy ma már alig van ember a tőzsdén és bank a piacon, melynek kedvére való volna a mai botránnyos helyzet. A tőzsdetanács azonban mindenáron elluzza az időt s a rendkívüli közgyűlést még most sem hívta össze, sőt az a hír van elterjedve, hogy a tanács csak december közepe táján akarja megtartani a közgyűlést. A tőzsdéi közvélemény ebbe az átmeneti állapotba sem hajlandó belenyugodni. A tőzsdéi forgalom közepette is nap-nap után nagy tömegbe verődve, izgatott hangon tárgyalják a korlát-piac állandóan megújuló botránnyait, a kompenzálás lehetetlen rendszereit és az árjegyzés összeállítása körül felmerülő nehézségeket.

Tegnap az egyik vitaközö tömegben élénk vita folyt Berger Mór, a Mercur igazgató, Stein Emil dr. tőzsdetanácsos, a Kereskedelmi Bank igazgatója, Horovitz bankár és Nagy Andor tőzsdetanácsos között. Berger igazgató kijelentette, hogy a közönség a reform dolgában döntő alásíogyalást vár a nagybankoktól, elsősorban pedig a Kereskedelmi Banktól, amelynek tőzsdéi igazgatója már az első anketén erősen kikelt a reform mai formája ellen. Stein Emil dr., a Kereskedelmi Bank igazgatója erre azt felelte, hogy maga sem helyesli a reform egyes intézkedéseit és ha e tekintetben a tagok kezére járhat, szívesen folytat beszélgetést Berger igazgatóval és a többi vezető emberrel.

— Tehát Stein igazgató ur is a tőzsde bolsevikjei közé tartozik, — mondotta erre Nagy Andor tőzsdetanácsos, akinek megjegyzését hangos derűtséggel fogadták a tőzsde tagjai.

Érdekes megjegyzést tett Horovitz bankár is. Szerinte a bécsi piacot utánoztuk és ezzel tönkretettük a budapesti piacot. Mindössze a giro jobb funkcionálására lett volna szükség. A giro jelenlegi igazgatója, Kondor, rögtön kije-

lentette, hogy a legközelebbi kasszanap december 1-én lesz és a jövőben remélhetően hetenkint lesz majd kasszanap, ami véget vet a mai zürzavarnak.

A beszélgetésnél jelenlevők valamennyien azt hangoztatták, hogy a reform egyes sérelmes pontjait azonnal függeszték fel, mert nem várhatnak a tőzsdetanács rendkívüli közgyűléséig, hiszen ebbe a várakozásba esetleg bele is pusztulhat a budapesti piac.

A tőzsde mostani izgalmas légkörére jellemző az a két incidens, amely ma lejátszódott. Két tőzsdetag: Sern Miksa és Porgesz József, az utóbbi a Hitelbank és a Hazai Takarékpénztár ismert ügynöke, összeszólközött. Heves szóváltás közben előbb Porgesz sujtott Stern felé, majd Stern hatalmas csapást mért Porgesz arcába.

A dulakodók körül nagy tumultus támadt és a forgalom is megakadt. Ekkor Samorjai gazdasági titkár közbelépett és a rend érdekében eltávolításra szólította fel a verekedő tőzsdetagokat, akik el is távoztak. A közönség utánuk tódult a folyósóra, ahol még sokáig izgatottan tárgyalta az eseményt.

A másik kinos incidens közvetlenül a zárulat előtt történt. Schwartz Jakab hites ügynök a „bolha-színház dobogóján”, ahogy a tőzsdén a korlátértékek piacát nevezik, a lecsengetés előtt 100 koronával lekiabálta a Kőbányai Téglagyár árfolyamát. Schertz tőzsdetitkár közbelépett és felelősségre vonta az ügynököt, a ki nem tudta igazolni, hogy jött-e létre 100 koronával olcsóbb kötés. Az ügyet az árfolyam-megállapító bizottság elé utalták.

Az értéktőzsdén ma folytatódott a lanyha irányzat. A kurzusok a egnapi záróárfolyamokhoz viszonyítva lényegesen hanyatlottak. Eltekintve a sörgyárak, gummi és egyéb közlekedési értékektől, a gyenge irányzat ráfeküdt az összes értékekre, ami a csekély forgalomban jutott kifejezésre.

Velence katonai kiürítése.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, november 27. (Hivatalos.)
Olasz harctér: A helyzet változatlan maradt. A legutóbbi tíz napban Cismón mellett vívott harcokban Krausz Alfréd tábornok alpesi csapatai ismét a legnagyobb vitézséggel és kitartással harcoltak, míg a gráci lövészed a Monte Perlica-ért vívott küzdelemben ismét multjához méltó hőstetteket vitt véghez, addig a felsőausztriai 49-ik von Hessen gyalogezrednek és a tiroli vadászok osztagainak Termine és San Marino mellett a Brenta hasadéknál alkalmuk nyílt arra, hogy zászlójukat újabb dicsőséggel koszorúzzák. Brumowsky százados november 23-án légi harcban huszonötödik ellenfelét győzte le. Keleti harctér és Albánia: Semmi újság. Vezérkar főnöke.

Berlin, november 27. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti: Olasz harctér: Helyzet változatlan. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Zürich. Milanoi lapok írják: Az olasz fronton a francia és angol csapatok beavatkozása közvetlen küszöbön áll.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Ideérkezett hírek szerint az olaszok a lidói erődök ágyúit leszerelik. Ez arra vall, hogy az olasz kormány elhatározta Velence teljes katonai kiürítését is. Az olaszok valószínűleg hosszabb ideig akarják tartani a Piave-vonalat. A foglyok vallomásából kiderül, hogy a francia és angol tiszteknek, a

kik a legutóbbi napokban igen nagy számban érkeztek az olasz frontra, megengedték, hogy szabadon mozoghassanak az egész fronton.

MŰVÉSZET.

* Meglepetésszámba fog menni az a sok szebbnél-szebb nyereségtárgy: díszmű, játék és élelmiszer, amely az Aradi Polgári Jótékony Társaság decemberi 8-i tea-délutánján fog ki-sorsolásra kerülni. Amidőn a rendezőség az eddig küldött tárgyakért hálás köszönetét fejezi ki, felkéri a közönséget a további adakozásra, hogy így a nyereségtárgyak számával arányban álló mennél több sorsjegy eladásával tehessen eleget ama humánus kötelezettségének, amelyet a Napközi Otthona létesítésével vállalt magára.

* B. Liszt Mária a külföldön nagy sikereket aratott kiváló magyar opera és dalénekesnő vasárnap fog a kulturpalotában Aradon először fellépni. Kivüle még Mosshammer tanár, az Operaház első hárfaművésze és Dienzi Oszkár fognak közreműködni. Jegyek Scherhagnál kaphatók.

* A színházi iroda hírel. Állandóan zsúfoltság. A Sztambul rózsája szenzációs sikert aratott operete tölti be a hét minden estjén. A közönség fokozódó érdeklődése kísér minden előadást és a színház harsog a taps és ujjazástól. A Sztambul rózsája főszereplői mindenkor Horváth Mici, Zöldhelyi Anna, Barics, Gyöző, Várnai stb. — Ifjúsági és népiest. Szombaton, december 1-én d. u. 3 és fél ón tartja a társulat a legközelebbi ifjúsági előadást. Színpadra kerül a Falurossza, Tóth Ede 100 arany pályadíjat nyert népszínműve, a főszerepekben Z. Várdi Margit, Blida-Vali, F. Pappné, Barics, Polgár Sándor, Delli, Gyöző, Várnai, stb. — Előközülében Brédy Sándor híres újdonsága, A szerető. Reprizként felújítja a társulat a Leányvásár operettet.

A főispán tárgyalásai Nagy Ferencsel.

(Az államtitkár súlyos vádjai Arad közvéleménye miatt.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Barabás Béla főispán ma fogadta fővárosi tudósítónkat, akit arra kértünk, hogy a város súlyos panaszát cipelő főispánt keresse fel és kérdezze meg tőle, mit izen haza? Mitt tudott végezni ott, a honnan reménykedéssel várják az aradiak rengeteg szenvedéseiknek megkönnyítését.

A főispán üzenete lesújtó. Súlyos vádakát hallott Nagy Ferenc államtitkár szájából a város vezetősége ellen, de egyúttal biztató is, mert azt igéri, hogy megsegíti a várost és oly intézkedéseket tesz, amelyek élelmiszerhez juttatnak és rendet teremtenek. Fővárosi tudósítónk Barabás főispánnal folytatott beszélgetéséről a következőket telefonálja:

Ma fogadott Barabás Béla főispán, miután Nagy Ferenc államtitkárrel befejezte tárgyalásait. A főispán ur a következő nyilatkozat közlésére hatalmazott fel:

— Arad város közvéleménye ügyében péntek délelőtt jártam először Nagy Ferenc államtitkár urnál az Országos Közvéleményi Hivatalban. Magammal vittem Nagy Sándor dr. volt országgyűlési képviselőt, azért, hogy ő is hallja az államtitkár ur szájából azt, hogy az Országos Közvéleményi Hivatalban minő véleményekkel vannak Aradról és minő intézkedést szándékoznak tenni az általam benyújtott kérvényeket illetően.

— Nagy Ferenc államtitkár ur Nagy Sándor dr. jelenlétében rendkívül elítélő módon nyilatkozott Arad város vezetőségéről. Kijelentette, hogy Arad az egyetlen város Magyarországon, melylyel legtöbb baja van az Országos Közvéleményi Hivatalnak s minden bajának oka abban rejlik, hogy amíg más város vezetősége helyes előrelátással és szabályszerű eljárással gondoskodott a város polgárságának fellátásáról, addig Arad a legteljesebb mértékben hanyagsággal, az előre nem gondoskodás télenységével napról-napra való tengődés szomorú munkáját végezte. Ennek egyedül Arad város tanácsa az oka.

Nagy Ferenc államtitkár urnak látogatásom alkalmával elsősorban előterjesztettem a város lizstlítására vonatkozó kérelmet. Elmondtam, hogy Aradnak a panasz, hogy az általa kért 40 vagon liszt helyett csak 30 vagon utaltatik ki és hogy az egyik aradi gőzmozdonyt arról értesítette a Haditermény részvénytársaság, hogy a kiutalt lisztmennyiség storniroztatik, így Arad lisztkontingense leszállítatik az eredetileg kért 40 vagon helyett 30 vagonra.

Az államtitkár ur kijelentette, hogy képtelenség feltételezni róla, hogy Arad kontingensét leszállította volna. Hívet a Haditermény nem tehet meg, mert a Haditermény csak az Országos Közvéleményi Hivatal utasítása értelmében járhat el. Az államtitkár ur szerint itt csak tévedésről lehet szó, de a tévedés sem lesz léve, hanem csak reparálása az előbbi helytelen kiutalásnak. Megígérte az államtitkár ur, hogy utána néz a dolognak és megkért, hogy hétfőn menjek el hozzá, addig világosságot derít a vitás ügyre.

— Hétfőn délelőtt ismét felkerestem az államtitkár urat, aki látva azt a nyomoruságos helyzetet, mely Aradon van, szokalanul nagy jóindulatot tanúsított Arad város ügyei iránt és szívesen segített hozzá engem ahhoz. — mint régi ismerősét, — hogy eredményt tudjak produkálni. Hétfőn délelőtt teljes óra hosszat időztünk együtt és abban állapodtunk meg, hogy este 6 órakor ismét találkozzunk, akkorára magához rendeli az összes referenseket, és ezekkel folytatunk hétfőn este beható tanácskozásokat.

— Szóba kerültek az összes közvéleményi kérdések és az államtitkár ur a tapasztaltak után igen

erélyes lépésre szánta el magát azért, hogy Arad város az öt tenyegető közvéleményi bajokból lehetőleg kikerüljön és az ügyek rendes mederbe tereltesse.

— Mindenekelőtt konstatáltatott ezen a tanácskozáson, hogy a lisztadagok kiszolgáltatására szolgáló számítások még szeptember 15-én hebehurgyán és hasból lettek elkészítve, ezt nem is a tanács készítette el, nem is a polgármester írta alá, hanem az tegy alárendelt hivatalnok állította ki anélkül, hogy a tanács átvizsgálta volna és az adatok helyességéről meggyőződött volna. Az újabb számítás alapján kiderül, hogy Aradot harminckét vagon liszt illeti meg és az államtitkár ur nyomban kijelentette, hogy ami Aradnak jár, azt Arad meg is fogja kapni.

— Kilátásba helyezte az államtitkár ur, hogy a legrövidebb időn belül Arad egész közvéleményi rendszerét alaposan átvizsgálattja.

A Burgonyaközpont ellen is panaszkodott a város s abban elpanaszolta hogy még november 9-én 94500 koronát fizetett ki burgonyáért, de a burgonya még mindig nem jött meg. Az államtitkár ur kijelentette, hogy ez ügyben a kereskedelmi miniszteriumot illeti a panasz mert nem ad vaggont, erről pedig a miniszterium, de főként a hadvezetőség tehet. Az államtitkár ur szíves volt nyomban intézkedni, hogy a már kifizetett burgonya készlet mielőbb utnak indítások.

— Az államtitkár ur ezenkívül intézkedett, hogy 10 vagon káposztát Arad mielőbb megkapjon.

— Szóba került a közös étterem felállítása is. Az államtitkár ur sokalta a naponkénti 5000 személy megállapítását, alapos számítások és kimutatások alapján gondoskodni fog arról, hogy ez a közös étkezde minél előbb felállítandó legyen.

— A zsírkérdés megoldását is kilátásba helyezte az államtitkár ur, ebben az ügyben részletes és beható megbeszélést folytattunk és a kérdést a város részéről az Országos Közvéleményi Hivatalhoz benyújtott felterjesztése alapján intézik el. Eddig szól Barabás nyilatkozata.

Értesülésem szerint a főispán ur az egész hetet Budapesten tölti, mert az egész hétre szüksége van, hogy Arad ügyeit el tudja intézni. Holnap elmegy a belügyminiszteriumba, a honvédelmi miniszteriumba és a szénközpont-hoz, a pénzügyminiszteriumba és valószínűleg vasárnap este érkezik Aradra.

Eredménytelen angol támadások

Berlin, november 27. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadcsoporija:

Flandriában a tüzéségi tevékenység a Houtpulster erdő és Zanetorde között délután ismét nagy hevességre emelkedett. A csatátér egyes szakaszain Combraytól délnyugatra naphosszat erős tüzharc folyt. A sötétség védelme alatt készenlétbe helyezett angol gyalogság este megtámadta Bourlon falut és erdőt súlyos közelharcban visszavertük őket. Az előtéri tevékenység az egész Prunaytól északra egy francia előretörést árokharcban vissza utasítottuk. A Maas keleti partján a harci tevékenység egész nap mérsékelte volt. Este Samognieux és Beaumont között és Crnestól kétoldalt tetemesen fokozódott a tűz.

Albrecht württembergi herceg hadcsoporija:

A Combres magaslaton és St. Mihiel és Pont a Mousson között a tűz időnként feléledt. Keleti harctér és Macedon arcvonal nem voltak nagyobb harci események.

A vén bakancsos és a cseh tűzér.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy elemedett koru, öreg bácsi: Reittinger József és egy román asszony: Natabán Györgyné álltak ma a járásbíró előtt, tulajdon elleni kihágás vétségével vádolva. Reittingernek az volt a bűne, hogy egy eseh tűzértől két pár katonai bakancsot vásárolt 20 koronáért és egy fél kenyérért és azt száz koronáért adta el Natabán Györgynének. Reittinger, a vén bakancsos a lábbeliket egy kicsit kijavította, a katonai pecsétet valahogy eltüntette és így boesátotta áruba. Mindketten, sőt mindhárman: a cseh tűzér, az öreg bácsi és Natabánné, jó üzletet csináltak, aminek gyümölcsét azonban nem sokáig élvezhették, mert a csendőrségnek tudomására jutott a dolog és vizsgálatot indított az ügyben. A bakancsokat, melyeket Natabánné fiai viseltek, elkobozták, Reittingertől pedig a száz koronát visszavették.

Az ügyben Zih József járásbíró elnökle mellett ma volt a tárgyalás. A kövvadat Pénzes ügyész megbízott képviselte. Reittinger, a vén bakancsos töredelmes vallomást tett. Sirva vallotta be, hogy a bakancsokat valóban egy cseh tűzértől vásárolta, de azt nem tudta, hogy azokat nem szabad megvennie.

— Én már sok bakancsot javítottam — mondotta Reittinger — öreg suszter vagyok, de még nem vettem sohasem. A tűzér nagyon éhes volt, én az utolsó penzem és utolsó fél kenyérem adtam a bakancsért a tűzérnek, mert megesejt rajta a szívem. Ne tessék engem ezért elítélni, nagyságos bíró ur, mert én nem vagyok bűnös, soha büntetve nem voltam és ígérem, hogy soha sem veszek többé bakancsot, ha egy szekérdérkkel ingyen adnak, még akkor sem.

A rogyant térdű vén bakancsos remegve állt a bíróság előtt és csukló hangon felelt a hozzáintézett kérdésekre. Az öreg suszter megesejt az emberek szíve. Remegve nézett a jólkü bíróra, nagy, színes zsebkendőjével egyre könyeit törölgötte és bambán hallgatta a furesa, neki ismeretlen szakszerű szavakat, amik előtte peregték.

Natabán Györgyné csak az elkobzott bakancsokat sajnálta, amik ott feküdtek a bíró asztalán, amik erősek voltak, jók, tartósak és száz koronát adott értük. Nem tagadott Natabánné se. A járásbíró mindkettőjüket elítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették.

— Megértette az ítéletet? — kérdezte Zih bíró a vén bakancsostól.

— El tetszett itélni?

— Elítéltük magát, öreg, de nem kell fizetnie. Ha 3 évig jól viseli magát, a büntetés megszűnik. Érti már?

— Soha nem veszek én bakancsot és semmiféle bünt nem fogok elkövetni. Köszönöm a jóságát.

Natabánné megkérdezte a bírót:

— Instálom, se a pénzt, se a bakancsokat nem kapom vissza?

— Nem bizony, lelke. Ez törvény.

A vén bakancsos boldogan hagyta el a tárgyaló termet.

OLVASSA NAPONTA

az „Aradi Közlöny“ apróhirdetését. Hétköznapi 50—60, vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „Aradi Közlöny“ben.

HIREK.

260000 koronás sikkasztás

(A garni szálló titokzatos vendége.)

(Telefon.) A fővárosi rendőrség ma letartóztatta Pick Géza 35 éves ügynököt, aki két osztrák kereskedő céget 260 ezer korona erejéig károsított meg.

Pick a háboru első évében Bécsben lakott, a hol kereskedelmi ügyletek közvetítésével és lebonyolításával foglalkozott. Később egy heizbachi bevásárlási központ szolgálatába lépett. Budapestre tette át főhadiszállását és innen dirigálta a jelentékeny üzleteket. Pick gyakran lerándult vidékre is, mindenütt tömérdek élelmiszert vásárolt össze és azokat Csehországba szállította. Eleinte igen jó üzleteket csinált működésével a nagy osztrák és cseh cégek teljesen meg voltak elégedve és tökéletesen megbíztak benne. Pick szállításaival nagy összeget keresett és uri módon élt. Költséges passziói voltak, sokat költött, a legjobb helyeken fordult meg és ez az életmód bünös utra sodorta. Pick vakmerő csalásokra vetemedett és megtette azt, hogy bors helyett közönséges kóport szállított.

A nagyuri életbe belekóstolt ügynök kártyázni kezdett, lóversenyre járt és kétes hírű nők társaságába keveredett, ami még több pénzt követelt. A szerencse teljesen elfordult tőle és mikor már ingott lába alatt a talaj, egyszerűen eltűnt.

Az osztrák és a cseh cégek bünvádi feljelentést tettek Pick Géza ellen. A rendőrség nyomozni kezdett, de ez nem vezetett eredményre. Pick eltűnt és hiába volt minden éber vizsgálat, nem tudták kézrekeríteni. A vakmerő csalót ma egy garni szállodában, ahol Serényi néven ismerték, elfogták és letartóztatták.

Pick Géza a rendőrségen töredelmes vallomást tett. Elmondotta, hogy a kicsalt pénz egy részét kártyán, másik részét lóversenyen vesztette el. Ezen kívül gyakran fordult meg nők társaságában is, ami ugyancsak sok pénzt emésztett fel.

A háborus csalót a rendőrség őrizetbe vette.

— **Beteg a király főudvarmestere.** Bécsből jelentik: *Hohenlohe* herceg főudvarmester hétfőn rendkívül fájdalmak között akut vesegyulladásban megbetegedett. Az orvosok kijelentették, hogy a betegség veszélytelen lefolyású, de a hercegnek hosszabb ideig ágyban kell maradnia. Valószínű, hogy a herceg nem vehet részt leányának a hó 29-én tartandó lakodalmán.

— **Szemere — de genere Huba.** A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli: „Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére megerősítem, hogy Szemere Miklós kamarás családja a Szemere-nemzetségből származik, mely a bemutatott okmányok és emlékek szerint a honfoglaló Huba vezértől vezeti le eredetét és amely nemzetség a szokásos hagyomány alapján „de genere Huba” jelzőt használta s hogy ezt továbbra is viselje. Megerősítem továbbá azt, hogy címerükben is viseljük a „de genere Huba” jelzőt és a zárt koronát, amint azt már ősidőktől fogva viselték. Hadszintér, 1917. évi november 18-án. Károly s. k.

— **Katonai kinevezések.** A hivatalos lap a következő katonai előléptetéseket közli: századosok lettek a 12. huszárezredben Geldern Oszkár és Helmay Barnabás főhadnagyok, a tartalékokban százados lett Sigray Antal gróf a 3. huszárezredben. Főhadnagy lett Weldin Ferenc hadnagy a 12. huszárezredben. A tartalékokban főhadnagyok lettek: Csernovics György és Székács János 12. huszárezredbeli és Maróthy László 3. huszárezredbeli tartalékos hadnagyok.

— **Az arany vitézségi érem külön helye.** Bécsből jelentik: Ófelsége különös elismerése azok iránt, akik a legénység Mária Terézia-rendjét kiérdemelték, ismét érdekesen nyilvánult meg. Eddig ugyanis az arany vitézségi érem adományozását a katonai rendeleti közlönynek az a része közölte, amely a hadügy-miniszter rendeletei címet viselte. A legújabb szám ezzel szemben a legénységi arany vitézségi érmeket az ófelsége által adományozott tiszti kitüntetések között hozza és pedig a *sig-num laudis* után és a koronás arany érdemkereszt előtt.

— **A cár Japánba szökött.** Amsterdamból jelentik: Llundoni lapok azt írják, hogy a volt orosz cárnak sikerült Tobolskól Japánba menekülni. A hírt még nem erősítették meg.

(Zene a kávéházban.)

Tegnapig volt egy kávéháza Aradnak, ahol esténként nem játszott cigány. Az asztalokat csöndes társaságok ülhetők körül, beszélgettek, olvastak és nem zavarta őket senki. A főtér minden kávéház zenétől volt hangos, csak ez az egy maradt előkelően csöndes. Talán tradíciója parancsolta, talán a tulajdonos helyes üzleti érzéke? Ma már a csöndes előkelőségnek ebben a kávéházban is vége van. Előveszem a *Pressét*, hogy elővassam, mennyi pénzt nyel el a bécsi börze. A cigány belevág: „Marsa, szokását az isten tartsa...” Leteszem a lapot, mert az asztalonnál ülő hölgyek egyike különben is véleményemet kéri egy barátinőjéről, aki a férje távollétében három udvariót tart. A banda válaszol helyettem: „Marsa, szokását az isten tartsa...” Egy másik asztaltársnőm tudni akarja, mit szöveg a sógornőjéhez, aki ikreket szült? Szerencsém van, a zenekar megint a refrémél tart: „Marsa, szokását az isten tartsa...” Nekem tehát jól jön a zene, nem kell beszélnem. Garzon ember vagyok, odahaza is beszélhetek. De mit csinálnak azok, akiknek odahaza egy szavuk sincs s azért járnak kávéházba, hogy napjában egyszer jól kibeszélhessék magukat? Ezeknek valószínű isten csapása a zenés kávéház. Végigjártam ma este a főtér valamennyi kávéházát. A cigányok leszámításával összevissza nem volt bennük husz ember. Nem tudom, a korai záróra teszi-e vagy az, hogy úgy sem lehet kapni ott semmit, avagy talán a cigányzene. Akár az egyik, akár a másik okozza: a meleg otthon, a családi élet föllendülését jelentik az üres kávéházak. Ha így marad, akkor csak szóljon vígan a banda és visszhangozzák minél tovább az ürességtől kongó kávéházi falak: „Marsa, szokását az isten tartsa...”

— **Huszonkétzörös, gyilkos mint szovjet elnök.** Zürichből jelentik: Az orosz laptudósítók jelentik, hogy Stambov kormányzósági székhelyében egy Goloesanov nevű embert választották meg a munkás és katonatanács elnökévé. Később megállapították, hogy Goloesanov a fegyverből menekült ki, ahol huszonkét rendbeli gyilkosság miatt ált. Többek között megölte azokat a tanukat, akik egy pörben ellene vallottak. A szovjet nem engedte meg elnökének eltávolítását, mert az kijelentette, hogy a gyilkosságokat politikai okokból követte el.

— **Pusztító orkán déli Csehországban.** A csehországi Schwarzauból táviratozzák: Déli Csehországban bolzalmas orkán dühöng. A pusztító szélvihar sok községben lesodorta a háztetőket, a fákat kitepte, amelyek számos helyen rázuhantak a vasuti sínekre. Az orkán az erdőségekben is nagy károkat okozott. Mindenfelé az új hó nagy tömege borítja a földet.

— **A felrobbant gránát.** Bécsből jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt egy itteni fényképezési cikke műhelyében. Egy az olasz frontról szabadságra jött katona olasz gránátot hozott magával, amely felrobbant. A robbanás a 19 éves katonát megölte. Öt munkás és 1 munkásleány súlyosan megsebesült.

— **A disztelen delegáció.** Bécsből írják: December 3-án kezdi meg — a háboru óta első ízben — tárgyalásait az osztrák és a magyar delegáció. A két bizottság együttes tanácskozása a háboru miatt külsőségeiben jelentős változást fog mutatni. Bécsi illetékes körökben az a vélemény, hogy a delegációs napokkal kapcsolatos mindenemű ünnepség elmaradt még az eddig mellőzhetetlen, udvari ebédek sem igen kerülnek majd sorra. Ezt illetően természetesen a királyt illeti az elhatározás, de ez az elhatározást sejteni lehet az uralkodó eddig tanúsított magatartásából. Kivéve a koronázási, inkább szimbolikus, mint valóságos disztribúció, a fiatal uralkodó eddig semmiféle lakomát sem adott és ez valószínűnek tűnteti fel azt a feltevést, hogy a delegációk tiszteletére sem lesz udvari ebéd. Magyar delegációs körökben viszont az a meggyőződés, hogy még egy külsőségben fog különbözni a mihamar megkezdődő delegációs tárgyalás a múlt idők hasonló tanácskozásaitól. Nevezetesen: a magyar urak Budapesten hagyják selymes, bársonyos diszmagyarjaikat, amelyek azelőtt elmaradhatatlanul hozzátartoztak a bécsi vendégszereléshez. Most majdnem lehetetlenség, hogy a delegátusok Bécsben kellő számú fogatot kapjanak, gyalog pedig nem vonulhatnak fel a Burgba a királyhoz. Furesa volna, ha a magyar delegátusok csillogó és pompás köntösöket akár egyesével, akár csoportosan gyalog sétáltatnák a zajló bécsi utcákon. Éppen ezért amint a beavatottak mondják, egyszerű fekete ruhában jelennek majd meg a delegátusok a királyi palotában. Természetes, hogy ezt a kérdést végső sorban a Burg ceremónia-mesterei döntenek el, de a valószínűség az, hogy ez az első háborus delegáció nagy komolysággal, de csekély fényvel végzi majd a munkát.

— **Temetés.** Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra ma délután Dr. *Hecht* Arnoldot. A Batthányi-utcai gyászház előtt nagy közönség gyűlt az utcán felállított ravatalt, mely előtt a gyászszertartás megkezdésekor előbb *Kohn* főkantor, majd a templomi ének kar énekelt egy megható gyászdalt. Azután Dr. *Vágvölgyi* Lajos főrabbi mondott könnyeket fakasztó, szép halotti beszédet, melynek elhangzása után föltették a koporsót a koporsókkal borított halottas kocsi s a menő előrelépett a temetőbe. Odakünn még *Krausz* Jónás rabbi mondott szívhez szóló imát.

— **A király ajándéka hét katona apjának.** Egerből jelentik: Gyönyörű ajándékot kapott Vermes László, a kis Besenyőtelek községben lakó egyszerű gazdaember a királytól. Vermesnek hét fia harsol a fronton. A király a hét katona apjának egy katona-szobrot ajándékozott. A szobor egy puskás katonát ábrázol, aki szemé elé emeli a jobb kezét és a távolba figyel. Az éreszobor kötalapzatán a király monogramja van. A szobor mellé egy okiratot is mellékel a kabinetiroda, ami szerint ófelsége különös elismerése gyanánt emlékül küldi a szobrot a hét katona apjának.

— **Kitüntetések.** A király az ellenségkel szemben tanúsított vitéz magatartása és kitűnő szolgálata elismerésül *Papházy* János 101. gyalogezredbeli ezredesnek a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel és a kardokkal másodszor adományozta. *Papházy* ezredes hosszú ideig volt a harsóterén a 33. gyalogezred parancsnoka s a háziozred nagyszerű katonáit sok diadalmas csatában vezette. Ugyancsak ebben a szép kitüntetésben részesült *Steinfeld* István 12. huszárezredbeli tartalékos főhadnagy. Legfelsőbb dicséret elismerésben részesültek *Husztli* Ignác 101. gyalogezredbeli főhadnagy, *Gál* Armin és *Nikin* János 33. gyalogezredbeli hadnagyok és *László* Sándor 33. gyalogezredbeli főhadnagy, továbbá *Grossmann* Altréd dr. 2. népfelkelő-gyalogezredbeli főhadnagy, *Szemerédy* Géza és *Akontz* Olivér 2. népfelkelő ezredbeli tartalékos hadnagyok.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Czernin hajlandó tárgyalni az orosz kormányval.

Bécs. Czernin Ottokár gróf közös külügyminiszter a napokban tanácskozást folytatott az osztrák delegáció tagjaival. A külügyminiszter az orosz helyzetről nyilatkozva, kijelentette, hogy a monarchia hajlandó tárgyalásokat kezdeni egy elfogadható béke érdekében.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A bolsevik kormány által elrendelt tartóztatása Duchonin tábornoknak egyelőre nem valósult meg. Duchonin aláírásával az orosz főhadiszállás ma délelőtt felhívást bocsátott ki, amelynek tartalma nem a legvilágosabb. Duchonin megindult szavakkal panaszkodik a zürzavar miatt, amey a nép és hadsereg körében lábra kapott és sajnálja, hogy a hadsereget, amely négy éve viseli a háboru összes nélkülözéseit és az otthoni tüzhely és család után vágyakozik, újabb megpróbáltatások érik. A felhívás egységességre és megerősödére hívja fel a hadsereget, de az erőszak és szuronyok okozta vér nélkül.

Basel. Krilenko zászlós, az új orosz főparancsnok a Havas-ügynökség jelentése szerint hadsereg- és flottaparancsot adott ki, amelyben közli főparancsnokká történt kinevezését és közvetlen elutazását a frontra.

Rotterdam. Drótnélküli távirat szerint az új orosz kormány megkezdte a hadsereg létszámának leszállítását. Az 1898. évi folyamán legénységet már hazabocsátottak.

Kopenhága. A Berlingske Tidende jelenti Haparandából: Trockij közölte a külügyminiszterium hivatalnokaival, hogy ha e hó 30-ig meg nem kezdik a munkát, elbocsátja őket szolgálatukból. A népbiztosok tanácsa már tanácskozásokat folytat az összes magánbankoknak az állam kezelésébe való átvételéről.

— **Eljegyzés.** Schönzweig Iduska urleányt Irtásfalun, eljegyezte Fényes Manó t. honvédhadnagy Nagyvárad. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Országos akció a csecsemőhalandóság ellen.** Ugron Gábor belügyminiszter az anya- és csecsemővédelem országos szervezéséről körrendeletet küldött minden törvényhatóságnak. A belügyminiszter a halandóság okául a tudatlanságot és a szegénységet jelöli meg, amelyek ellen e dőltes küzdelemre hívja fel a lakosságot. Minden községben szakképzett anya- és csecsemővédőt kell alkalmazni. A védőnői intézmény megszervezése állami feladat, amelynek keresztülvitelére a kormány a Stefánia-szövetséget jelölte ki.

— **Hátszázötvenözezer korona adóval tartozott az aranyesempész.** Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a múlt szombaton Budapesten ülést tartott és a jegybank helyzetéről szóló jelentésében a vezértitkár többek között rámutatott a nagymértékű idegen bankjegy és arany spekulációra, a melyek arra vezettek, hogy az arany értéke hihetetlenül felszökött. Eimondja, hogy mióta *Robinovitz* Jakob aranyesempészt tartóztatják, azóta arany ára eset. *Robinovitz* tartóztatása — mint Bécsből jelentik — úgy történt, hogy házkutatást eszközöltek nála, mert a 615 ezer korona kincstári hadinyereség adókövetelésre biztosítékot akartak találni. A házkutatás alkalmával nagymennyiségű aranyat, 521 kiló finom ezüstöt, nagymennyiségű

Stockholm. A Pravda szerint a következő városok vannak a bolsevikiek kezében: Pétervár, Moszkva, Kiev, Nisnij-Novgorod, Charcov, Odessza, Jekaterinoszlov, Samara, Saratov, Kazán, Rostov, Vladimir. Reval, Pskov, Minszk, Krasnojarszk, Poldolszk, Zarizni.

Kopenhága. Haparandából jelentik: Az entente követek közölték az orosz kormányval, hogy rögtön kikérik utleveleiket, ha a kormány megkezdí a tárgyalásokat a különbéke érdekében.

Genf. Az Echo de Paris jelenti, hogy az orosz néphez két tiltakozást fognak küldeni. Egyiket a londoni egyezmény összes aláírói küldik, a másikat pedig Franciaország, mint Oroszország régi szövetségese intézi a néphez. A francia sajtó egyébként a bolsevikiek ellen fenyegető hangot használ és a lapok erélyesen támadják a békére hajló és fegyverszünetet sürgető orosz kormányt.

Koppenhága. Az orosz lapok jelentései szerint 150 ezer ukrán katona elindult Kaledin tábornok ellen.

Amsterdam. A Times jelenti Milanóból, hogy a megszállott olasz területekről 700 ezer menekült haladt át Milanón.

Genf. Az a szakadás, mely Anglia, Franciaország és Amerika között a közös főparancsnokság szervezése miatt támadt, egyre jobban kiélesedik. A franciák Joffrét akarják generalisszimusznak, viszont Anglia ez ellen tiltakozik.

Kopenhága. Entente körökben tudni vélik, hogy a vatikánban arról értekeztek, miszerint Hertling német birodalmi kancellár ragaszkodik a megegyezésen alapuló békéhez. Az új békejegyzék említést tesz Belgium lemondásáról is.

arany és ezüstpénzt találtak, amit lefoglaltak. Letartóztatták *Robinovitz* egyik 19 éves alkalmazottját is, aki 698 gramm aranyat akart eltüntetni.

— **Önkéntes árverés.** Néhai *Justh* Gyula tornyai gazdaságában bérbeadás folytán fölslegessé vált különféle gazdasági eszközök december hó 8-án, délelőtt 9 órakor, esetleg folytatólag 9-én *Tornyan* önkéntes árverésen eladatnak. Az árverést megelőzőleg ökrök és csikók szabadkézből kerülnek eladásra.

— **Rejtélyes öngyilkosság.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Azersebétfalvai Zápolya-utca 2. számú ház egyik lakásában, ma este holtan találták *Sporkó* Árpád munkást. Mellette eszméletlenül feküdt *Faragó* Mária 18 éves munkásleány. Rendőri bizottság szállt ki, amely megindította a nyomozást, de nem sikerült megállapítani, hogy kettős öngyilkosság vagy baleset történt-e?

— **A legujabb lakbérrendelet** kapható *Pichler* papirkereskedésében (Bohus-palota.)

— **Divatos névjegyek** *Kerpelnél*.

— **Gyors- és gépirási tanfolyam.** Minden hó elsején kezdődőleg gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken. Gyorsírás és irodai munkálatok tanítása szaktanár vezetése mellett. Beiratkozni minden nap lehet: *Bodnár* József írógép vállalatánál Arad, *Weitzer* János-utca 11. Telefon 11-41.

— **Karácsonyi albumok** előjegyezhetők *Kerpelnél*.

Furcsa világ.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Üveg a kirakatban.

Egy poharat akartam venni. Bementem egy üvegkereskedésbe.

— Kérek egy poharat.

— Mit? — kérdezik esodálkozó arccal.

— Egy poharat. Üvegből.

— De hiszen ez cipőüzlet.

— Ez cipőüzlet? Miért van akkor a két kirakatban csupa tükör, meg üveg kiut? Miért nem tesznek akkor cipőt ki?

— Miért? Mert nincs. A tükör csak dísz, az üveglábak pedig azért vannak még kiut, mert azokon állottak a cipők.

Jaa?!

Fekete cérna.

Schwarz Zsiga meséli:

— Kifogyott a fehér cérnánk, rendeltünk. Amikor megérkezik a cérna, látjuk, hogy fekete. Visszairunk, hogy tévedés, mi fehéret kértünk. Ők válaszolnak, hogy nem tévedés, szándékosan küldtek feketét, mert fehér cérna nincs, nem is lesz. Csakhogy nekünk a cérna fehér ingek varrásához kellett, mit tehattünk mást: megvarattuk az ingeket fekete cérnával. Bizony furcsa egy kitesít, olyan gyászszegélyes ingek ezek, a gomblyukak is szépen ki vannak varrva feketével. A vevők eleinte nagyon csóválták a fejüket, de azért megveszik.

Mit nem vesznek meg most!

Sok a Mikuláj.

Ahova néz az ember, mindenhol csak Mikulások. Egész krampusz-invázió van. Azelőtt alig egy-két üzletben árultak és most minden kirakat tele van szebbnél-szebb, kiesiny és nagy Mikulásokkal, zsák a hátakon, kosár, puttony a kezükben.

Pedig bele rakni való vajmi kevés van. Csokor nincs, csokoládé nincs, datolya nincs, füge nincs, csak Krampusz van, díszes és sok. Mindenben és mindig így van ez. Ahol sok a dísz, ott kevés a tartalom. A legbovlibb árut csomagolják a legszebben. Elnivalót, nyálánságot nem adhatunk a gyerekeknek, de művészi virgácsokat kaphatsz minden boltban, feldíszítve, bearanyozva, virágosan.

Megbolondultak az emberek.

Steiner József műépítész mesélte, aki a napokban Pozsonyban járt: Egész komolyan megbolondultak az emberek. El sem hiszi az, aki nem látja. Pozsonyban este tíz után el kell aludni minden fénynek és nyomoruságos gyertyákat raknak a mulatók asztalaira, persze ezt is nagyon korlátozt számban, hiszen gyertya sincs, ami van, az is rossz, drága. A kriptában nincs olyan hőmály és borzalmas hangulat, mint este tíz után a pozsonyi mulatóhelyeken. Az ember azt gondolná, a vendégek fogják magukat és szaladnak innen, de nem, egyáltalában nem. Amióta bejött az új rend, abban a percben, amikor kialszik a villany és előhózzák nyomoruságunk szimbolumát: a sárgán pislogó gyertyát, olyan vad mulatósi kedv tör ki az emberekben, ami már az örültséggel határos. A gyertyagyújtás jel a pezsgőbontásra. Minden tíz asztalra jut egy gyertya, de mind a tíz asztalnál pezsgőt isznak. Száz ember pezsgőzik egy szál gyertya mellett, a cigány vad nótákat huz, a vendégek ordítanak, poharak, üvegek repülnek és tömve minden mulató, minden este. Soha olyan duhaj nem volt a hangulat, mint most, az emberek valóságban megbolondultak. Hogy jó-e ez, nem tudom, hogy nem szép, az bizonyos.

Rablógyilkosság az eleki határban.

(Az orosz fogoly rejtélyes megöletése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Rejtélyes bűnügyet jelentett ma a két-egyházi előjáróság az aradi ügyészségnek: Elek község határában a járó-kelők egy orosz hadifogoly kegyetlenül megcsönkített hullájára bukkantak. Az áldozat az országot mentén elhuzódó árok szélén feküdt arccal a földnek. Mikor a holttestet közlelő szemügyre vették, megdöbbenve tapasztalták, hogy a szerencsétlen ember feje több helyen baltaitástól be van horpadva, úgy, hogy az agyvelő foszlányokban lógott. A nyakon, vállon, felső karon ugyancsak fejszeütésektől eredő sebek voltak, az alsókar pedig teljesen össze volt roncsolva. Akik a szörnyű esetet felfedezték, azonnal jelentést tettek arról a csendőröknek, akik kimentek a helyszínre és hozzáfogtak a nyomozáshoz. Hogy a szegény szláv fiút ki, vagy kik verték agyon, azt még eddig nem lehetett pontosan megállapítani. Arra se sikerült még világosságot deríteni, hogy miért ölték meg talán a Don vidékéről idevetődött jámbor és istenes muszkát.

A gyilkosságra nézve többféle verzió kering. Egyesek szerint az ábrándos szemű orosz hadifogoly egy Elek községbeli menyecskének udvarolt, aki jó szívvvel viszonzta az elhagyott, csöndes orosz katona érzelmeit. A falubeli asszony, akinek férje jelenleg valahol a Dolomitok tájékán állja a küzdelmet, árvának érezte magát és szívesen foglalkozott a nyurga, vékony Vaszilival. A gyakori együttesből meghitt, izzó szerelem fakadt és a magyar asszony többször pénzt is adott Vaszilinak. A hadifogoly kitűnően élt, a menyecske portáján jókat és nagyokat evett, pompás szivarokat szítt és esténként titokban egy kis finom pálinkára is jutott. Vaszili nemes szívű ember volt és állandóan segítette fogolytársait, akik némi titkos irigységgel nézték ezt a kitűnő és hasznos viszonyt. Míg az orosz foglyok nagy része a mezőn dolgozott, addig Vaszili kényelmesen töltötte idejét az asszony mellett, aki egy-egy jól sikerült aradi hetivásár után apróbb ajándékokkal kedveskedett a csinos, diszkrét szöke Vaszilinak.

A környékbeli orosz foglyok közt akadott egy néhány, akik úgy tudták, hogy Vaszilinak sok pénze van. Elhatározták, hogy egy reggel, amikor az asszony megbízásából a falu határában dolgozik, megtámadják és kirabolják. Valószínűnek tartják, hogy a szerencsétlen embert fogolytársai meglesték és megtámadták. A holttest mellett a föld nagy darabon fel volt turva, patkók és csizmasarok karcolások voltak láthatók és ezekből a jelekből azt következtetik, hogy az áldozat és a tettesek között előbb elszánt, vad és kemény dulakodás volt.

A rejtélyesnek látszó gyilkosság felől más hírek is keringenek, melyek szerint az orosz foglyot — ugyancsak szerelmi okból — falubeli emberek tették el láb alól. Annyit mindenestre sikerült a nyomozásnak eddig megállapítani, hogy a büntett háttérben asszony áll. Szegény, nyomorult Vaszilinak egy aradmegyei magyar asszonyért kellett meghalni, egy csalfa, tüzes szempárért kellett örökre megnémulni, ami — ha elgondoljuk — még mindig nemesebb

vég, mint hősi halált halni valahol az Ósél vagy Dagó vidékén. Vaszili egy fakó falucska határában mondott örök istenhozzádot e furcsa életnek. Nem Romanov Miklósért halt meg a piszkos Galiciában, nem Kerenszkiért pusztult el Riga közelében, nem Petrográd részvétlen kőkockájára bukkott véres fejjel, hanem egy hegyek közé ékelt magyar falu határában szünt meg dobogni szomorú szíve egy csélesap menyecskéért.

Az aradi királyi ügyészség és a vizsgálóbíró részéről a gyilkosság ügyében megtették a szükséges intézkedést.

KÖZGAZDASÁG.

Nem tetszik a cseheknek a birtokrendelet.

(Telefon). Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőházban Sztanek, Klotác és társai interpellációt nyújtottak be a miniszterelnökhöz a magyar kormánynek azon rendelete miatt, melyet a magyar földbirtok megvásárlása miatt adott ki.

A magyar kormány — mondja az interpelláció — november elsején rendelet adott ki, melynek értelmében a földbirtok megszerzését vagy megvásárlását a közigazgatási hatóságok jóváhagyásától teszi függővé. Ezzel az intézkedéssel, mely politikai tendenciát követ, az osztrák és magyar állampolgárok egyenjogúsága a legpregnansabb módon meg van sértve.

Az interpellálók azt kérdezik a kormánytól, tud-e erről a rendeletről és ha igen, mit hajlandó tenni az osztrák állampolgárok paritásának megvédelmezésére.

— Értékpapírok árfolyama. Budapestről telefonálja tudósítónk: A mai legalacsonyabb s legmagasabb kurzusok a következők voltak: Magyar Hitel 1235—1250, Osztrák Hitel 885—900, Agrárbank 964—976, Fabank 877—900, Hazai bank 605—618, Kereskedelmi bank 5800, Magyar bank 851—865, Salgótrjáni közsébnégy 1065—1085, Konkordia malom 860, Rimamurányi vasművek 1030—1045, Ruggvanta-gyár 1040—1050, Fegyvergyár 980, Nasici tanígyár 3150, Osztrák-Magyar államvasutak 992—998, Adria tengerhajózás 1900—1925, Atlantika 1590.

— Az aradi ruhakereskedők és szabók értekezlete. Az Országos Kereskedő- és Iparos-Szövetség a ruházati cikkek és különösen a pamutárak rekvirálása tárgyában december hó 2-án, a Szövetség nagytermében országos gyűlést rendez, melynek célja az, hogy egységes s energikus fellépéssel az ország összes kereskedő és iparos polgárai állást foglaljanak ebben a kérdésben, kérve a kormánytól: a visszatartható pamutáru mennyiségek kontingensének felemelését; a kormányrendelet értelmében havonként eladható 10%-os mennyiségnek a felemelését és főleg pedig azt, hogy az áru kifogyása után a Népruházati Bizottság időnként pótolja a készleteket és így lehetővé tegye az üzletmenetnek, legalább szűkebb keretek között való fenntartását. A szövetség ezeket a nagyfontosságú kívánásokat, melyeknek megvalósítása életbevágó jelentőségű, csak úgy terjesztheti a siker reményében a kormány elé, ha az egész országban egységesen lép fel az érdekeltég és igazolhatja azt, hogy mögötte áll az ország egész kereskedő és iparos osztálya. Különösen nagy súlya helyez a szövetség arra, hogy minden vidéki érdekképviselőt és egyesület csatlakozzék ehhez a közérdekű mozgalomhoz s ezért felkérte az aradi ipartestületet, hogy az országos nagygyűlésen magát képviseltesse. Az aradi ipartestület az érdekelt ruhakereskedőket és szabóiparosokat holnap, szerdán délután 3 órára hívta össze értekezletre.

— Az üzletek ötórás zárása ellen. Budapestről telefonálja tudósítónk: Az Országos Kereskedő- és Iparos Szövetség tegnap este értekezletet tartott az üzletek öt órai zárása ügyében. Az ilyen rendeletet antiszociálisnak mondták, mert éppen a kiskereskedőket és a szegényebb fogyasztóközönséget sújtaná érzékenyen. Egyes szakmák egész évi forgalmukat a karácsonyi hetekre bázisrozzák és ha ezt a kis időt is mesterségesen megrövidítik, akkor tönkremennek. Az értekezlet feliratot intézett a kereskedelmi kormányhoz és abban az üzletek új záróóráját hat órában kéri megállapítani, de akkor is csak a jövő év január 5-től kezdve.

— Hadikölcsönjegyzések az aradi pénzügyintézeteknél. Az aradi pénzügyintézeteknél ma a következő jegyzések történtek:

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai jegyzésekben bonnfoglaltatik gróf Károlyi Gyuláné is, aki 500,000 koronát jegyzett. Az eddigi összes jegyzés ennél az intézetnél 2,361,360 koronát tesz ki.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál ma a következő jegyzések történtek: B. R. 5000, Gruber Hugó 4000, Pivny Aladár 1000, Szalay Imre (Pankota) 1000, Herlik Mihályné 500. Az aradi felsőkereskedelmi iskola tanulói közül: Jakobovits Fidél 100, Jakobovits Iván 100, Barta Lajos 100, Kocsik János 100, Kovács S. György 100, Kessjár János 100. Eddigi összes jegyzés 3,712,000 korona.

Aradi Polgári Takarékpénztárnál: Id. Puskel János 1000, Nachtnébel Odón 1500, Richter Jánosné 6000, Krausz Mór 1000, Münz János és Magda 2000, Szücs Mihály 3300, Grallert Rezső 8500, Pálmai János 6000, Zsided József Bánkut 13,600, Ferenczéri polgári fiúiskola 100, Koltár Róbert 1000, Vásárhelyi Dezső 20,000, Kleics Henriette 25,000, Kilyényi Gizi 1000, özv. Jiraszek Lajosné 10,000, Szabados József Pitvaros 2000, Aradi nyugdíjas asztaltársaság 200, Wály Géza és András 10,000, Szathmáry Mihály 40,000 korona. Összes eddigi jegyzés 287,000 korona.

— Az Aradi Polgári Takarékpénztár rendkívüli közgyűlése. Az Aradi Polgári Takarékpénztár R. T. f. évi december hó 8-án rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozaton szerepei — többek között — az Aradi Kereskedelmi Bank R. T. és az Eleki Első Takarékpénztár R. T. az intézettel való egyesülése tárgyában való határozathozatal, továbbá az igazgatóság javaslata 22,500 db. 160 korona névértékű új részvény kibocsátása által az intézeti részvénylőkének 7,200,000 koronáról 10,800,000 koronára való felemelése.

— Személyszállító hajójáratok 1917. évi megszüntetése. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közhírré teszi, hogy menetrendszerű személyszállító hajójáratát tekintettel az előrehaladott évadra a folyó évben a következőképen szünteti meg: Budapest—Dömös—Esztergom, Budapest—Ercsi—Szigetujfalu, Baja—Apatin és Vukovar—Ujvidék között az utolsó menet mindkét irányból folyó évi november hó 30-án lesz. A személyszállítással egybekötött menetrendszerű teherjáratok Szolnok—Csongrád—Szeged között a folyó évben akként szűnnek meg, hogy az utolsó menet Szolnokról—Csongrádra f. évi november hó 29-én, Csongrádról—Szegedre és vissza december hó 1-én, Csongrádról—Szolnokra pedig december hó 2-án lesz.

— Hortobágyi Mezőgazdasági és Juhászati Rt. Ezzel a céggel új vállalat alakult a Magyar Általános Hitelbank helyiségeiben Ullmann Adolf főrendiházi tag elnöklése alatt. A 3,000,000 korona alaptőkével alakult társaság átveszi az alapító Hitelbank által az egri főkapitálannál, nevezett főkapitálannak Szabolcs-megyében fekvő 8200 magyar hold kiterjedésű fővényesháti gazdaságának haszonbérbe vételére vonatkozólag kötött megállapodást

Neumann mindig művésznő lenni és maradni. A mai képen, amely nagy diadallal járta be a német színpadokat, a közönség ismét maga előtt fog látni egy kiforrott tudású alakításának minden elemzésében közvetlen és megkapó színjátszást. A különböző helyzeteknek finom műanszírozásában a legnehezebb fordulatot is természetessé egyszerűsíti, hogy azt a képet, melyben ő játszik, méltán nevezhetnők egyszerűen csak Neumann filmnek. — Az *Uránia telefonja* 3—41. A közönség kényelmére a színház telefont szereltetett fel, amely délelőtt 1/2, 11—12-ig és délután 1/2, 5-től kezdve közvetít előjegyzéseket. — *Isten ostroma*. A nemibetegségek elleni liga propaganda filmje, legközelebb az *Urániában*.

* *Mia May az Apollóban*. (A szerdai új műsor.) Szenzációs filmatrakciót mutat be szerdán az Apolló-színház. A mozi-színház egyik legszenzációsabb játéka nagyszerű tragikáját, Mia Mayt látjuk ezen a nagyszerű filmen, amelynek a címe: „A múlt”. Kolosszális szerepe van benne Mia Maynak, akiről a mozikritika már rég megállapította, hogy modern drámákban képessége utolérhetetlen grandiózitással bontakozik ki s lélektanilag igazán döbbenetesen motíválja meg a szerepeit. Ez a tragédia komor tónusú, lélegzetelfojtó látványosság, amely úgy kiállításra, mint rendezésre és megjátszásra a legelőkelőbb művészi filmatrakciók között biztosít helyet magának. A darab meséje is rendkívül érdekfeszítő. Helena Bergernek, tiszta szívi, egyszerű kis gépiróleánynak a tragédiája játszódik le előttünk ebben a rendkívül érdekesnek és szenzációsnak ígérkező drámában. A másik főszereplő, Hans Mierendorff is a legnagyobb érdeklődést érdemli meg. Az Apolló-színháznak ezzel az új műsorával is lesz olyan szép és nagy sikere, mint volt az eddigiekkel, ami

annak az eredménye, hogy az Apolló-színház izgatósága műsorán mindig csak művészi magálaton álló képeket tűz ki.

Új könyvek.

* *Négy szemkört híres emberekkel*. Egy rendkívül érdekes kötet jelent meg most a könyvpiacra, amely sokat és sokáig beszélget majd magáról. A Kultura könyvkiadó részvénytársaság *Vécsei Miklósnak*, a kiváló újságírónak könyvét jelentette meg. *Négy szemkört híres emberekkel*: ez a kötet címe. Meghitt látogatásokról, intim beszélgetésekről számolnak be a fejezetek, újságírói vizitekről, amelyek négy szemkört folytattak le, komor dolgozószobákban, államférfiak bűróiban, kipárnázott ajtóju társalgókban és selyembutorok között díszkrét szalonokban. Minden olvasónak legteljesebb, izgalmas érdeklődésére tarthat számot, hogy válságos kérdésekben, amelyek egy ország sorsát döntötték el, mit mondott bizalmasan Ferencz József Kossuth Ferencnek. Miket zokogott el halála előtt a 96 éves Görgey Arthur a hazaáruló vádról. Hogyan beszél Aufenberg tábornok, miután a börtönből kiszabadult. Miket mesél férjéről Hindenburgné, hogyan gondolkozik Take Jonescu, Kluck tábornok, Gerhart Hauptmann és miket regél szerelméről a grófkisasszony, aki megszökött a parasztfiúval. Egészen bizonyos, hogy a *Négy szemkört híres emberekkel* az idei szezon legkapósabb könyve lesz. *Vécsei Miklós* kötetét minden könyvárusnál és a Kultura könyvkiadó részvénytársaságnál (Budapest, Teréz-körút 5.) meg lehet rendelni. Ára 5 korona.

A szerkesztésért felel:
STAUBER JÓZSEF.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi november 28-án, szerdán

A. Bérlet.

A. Bérlet.

Sztambul rózsája.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

A béke küszöbén

1917. október 1-én.

Új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny“-re.

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrisebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legértelmesebb, legkedveltebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona

Fél évre 18 korona

Negyed évre 9 korona

Egy hóra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

10278—1917. pm.

HIRDETMÉNY.

3310—1917. M. E. rendelet 5. paragrafusa lehetővé teszi, hogy úgy a nem termelők, valamint azon termelők, kiknek szükségletét a saját termése nem fedezi — a saját házi szükségletükre bármely községben termelőknél burgonyát szerezhessenek be. Az erre vonatkozó vásárlási igazolványok kiállításával Arad sz. kir. város közlélmézési hivatalát bízom meg.

Kiállítási díj a közlélmézési

hivatal személyzeti és dologi kiadásainak fedezésére különként fél fillér fizetendő.

Az étkezési célokra szolgáló burgonya eladási ára 1917. évi november 30-ig különként 22 fillér, melyben bentfoglaltatik a rakodó állomáshoz való szállítási költség is.

A vásárlási igazolványok csak az élelmiszer igazolványok felmutatása után állítandók ki.

Figyelmeztetem a vásárló közönséget, hogy a vásárlási igazolványt azon község fűszolgabírójánál, ahol a burgonyát beszerzi, ok-

vetlenül mutassa be, hogy részére a szállítási igazolvány kiállítható legyen.

Ipari, közlekedési vállalatok, köz- és magán intézetek részére vásárlási igazolvány ki nem állítható, mert ezek részére a szükséglet külön fog kiutatni. Az erre vonatkozó kérvények tehát a polgármesteri hivatal útján az Országos Közlélmézési Minisztériumhoz terjesztetnek fel.

A termelő által vásárolható, valamint a nem termelők által vásárolható fejadagok a következőleg állapítatik meg:

1. Termelőknél:

Nehéz testi munkások részére fejenként 108 kg., egyéb ellátatlanok részére személyenként 72 kg., cselédek, időszaki munkások részére fejenként 12 kiló, vetomagra kat. holdankint 900 kiló.

Nem termelőknél:

Nehéz munkások részére fejenként 108 kiló, egyéb ellátatlanok részére személyenként 72 kiló.

Arad, 1917. október hó 1-én.

Varjassy I.ajos,
polgármester.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer, finom fűszeres ízű, szonigító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbeteg részére és ott, ahol a condurongó kéreg javára van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidoi pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tartárában Arad, Szabadság-ter.

Fehér, száraz

házi szappant

nagyobb mennyiséget vásárol

Hajós Árpád gyógyszer-tára

Arad, Andrassy-ter 22. sz.

Katonáknak Szőrvesztő-

Depillor.

fontos tudni, hogy
ruha etük

kiirtására legjobb szer a **PETRIS** folyadék, ára 2 kor. és **HADAR** hintőpor, ára 2 kor.

E kitünő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt ar, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt közvetlen távolítható. Ára utasításai 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tartárában

Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Kifutófiu

jó fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

25948—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 188062. szám a. kelt intézvénnyével jóváhagyott 12900—303—913. sz. szabályrendelete alapján azon ház- és telektulajdonosokat, a kiknek házuk előtt a járda, kvezet, vagy asphalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom telkeik előtt a gyalogjárdát folyó évi november hó 30-ig terjedő idő alatt 1½ méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassék el, hogy a víz lefolyó árok vagy folyóka felé 5 cm. eséssel bírjon.

Köteles továbbá a háztelek tulajdonos a gyalogjárók mellett elvonuló vízlevezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és méret szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízlevezető árkokon keresztül a kocsibejáratnál hidat építeni s azt folyton jókarban tartani.

Akik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 4 koronától 50 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendők és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költésére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizálása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb vizálás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizálás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Arad, 117. október hó 17-én.

Greén, főkapitány.

Ujdonság.

Iskolatáskák, könyvtartók, piacitáskák, irattáskák zseloséből.

A viaszos vászon és bőr legjobb pótlója. Minta megtekinthető:

Rosenthal Rezsónél, Temesvár — Belváros, Hunyady-utca 9., vagy közvetlen érdeklődés **Zellulose Industrie** cégénél, Bécs, VI., Mariabilderstrasse 27. 8066

Ujdonság.

OIOIOIOIOIOIOIOIO

26076—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 19853—1917. sz. alatt kelt s az ajtóveretek kicserélésének vezetésére felállított „Kilincshivatal”-ról szóló rendeletét a következőkben teszem közhirrre:

Az 1917. évi február hó 23-ról 3793—eln. 20. k. 1917. szám alatt kiadott rendeletet hadicélokra igénybevett ajtóveretek kicserélésének vezetésére és ezzel kapcsolatos egyéb ügyek ellátására külön hivatal állíttatik fel.

A hivatal címe: A m. kir. honvédelmi miniszterium kilincshivatala, röviden: Kilincshivatal.

A hivatal az 1915. évi 4611—eln. 20. b. 1915. számú honvédelmi miniszteri rendelettel felállított Központi fémrekbiztos bizottság elnörsége alatt működik, amely ez ügykörére nézve a belügyminiszter képviselőjével és a hivatal elnökével egyszítettik ki.

A hivatal ügykörébe tartozik: 1. Pótkeretek gyártásával összefüggő műszaki kérdések, az anyag beszerzésére, gép és munkaerő beszerzésére vonatkozó ügyek tárgyalása. 2. Szállítási szerződések megkötése. 3. A pótkeretek átvétele, raktározása és elosztása. 4. A veretek le- és szerelésének ellenőrzésével összefüggő ügyek és az ehhez szükséges adatgyűjtés. 5. A leszerelt vereteknek a Magyar szent korona országainak fémközpontja r. t.-nak való átadása. 6. A pótkeretekért és a szerelésért járó kereseti összegek utalványozása és a birtokosok által leszerelt veretek térítésének utalványozása.

A hivatal elnöke a jelen rendelet 4. pontjában említett hatáskörében a városi és községi hatóságokhoz közvetlenül intézhet rendeleteket.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya terjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Arad, 1917. október hó 19.

Greén, főkapitány.

OIOIOIOIOIOIOIOIO

Ön helyett jegyzünk hadikölcsönt!

Hazafiú kötelességét tehát

tőke nélkül is teljesítheti,

ha

hadikölcsön biztosítást

köt a

Hungária Általános Biztosító R.-T.

aradi vezértügnökségénél, Atzél Péter-utca 1. szám.

A jegyzett összeg választása szerint biztosítási díjjal 10 vagy 15 év alatt törleszhető. A törlesztési tartam lejáratát után az eredeti kölcsönössimleteket Önnek, előbbi elhalálása esetén hátramaradottainak **azonnal, minden további kötelezettség nélkül** kiszolgáltatjuk.

Kérjen tájékoztatót!

8045

Használt élmom

megvételre kerestetik.

A szépségápolás titka a feinasznált szépségápolószerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőcse. Kis tégegy 1.50 kor. Nagy tégegy 2.50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégegy ára 3 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 7 kor. — fill.

Rozsnyay Serail Arcopora. Lehelet finomsága. Crém, leher, róza és testszilnekben Egy dob. ára 4 korona

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, ideál, orgona, piros róza, Serail. Uvegje 6 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcobort vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztátalanságot. Ara egy tégegynek 2—K.

Ibolya Doré szappan 4 kor., Ibolya Doré tej 2 K — fill. Ibolya Doré hölgypor 2 K — fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes izü limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS**-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoltjuk.
 Minden szó hirdetésára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 2 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„Marianne”
 holnap, szerdán ugyanott és ugyanakkor várom, mai elmaradásom okát személyesen megmondom. Misi. 8120

„Vigkedély”
 levele van. 8119

Alkalmazást keres.

Irodista
 bármily irodai teendőkre, valamint gépirásra ajánlkozok, vidékre is elmegyek. Beszél magyarul, németül, keveset románul. Cím a kiadóban. 8108

Bies deutschsprachende
 Unteroffiziers Frau sucht Stelle in Militärkanzlei oder Privatbureau. Adresse in der Administration. 8122

26 éves özvegy.
 hávezetendő állást keres idősebb urnál, parochián, helyben vagy vidéken. Leveleket „Háborus” jellegre. 8123

Fizetel 8095
 kereskedő segéd, fűszer és rövidtáru szakmából, azonnali belépésre állást keres. Barna János kereskedősegéd, Székudvar.

Alkalmazást nyer.

Szobakészítő
 ki vizsgálni tud, keresetlik. Andrassy-tér 20., II. em., ajtó 14. 8121

Gyakorlott győrelő,
 állandó alkalmazást nyer az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Jelentkezni lehet délután 5-7 óra között. 9000

Lakást keres.

Tanár
 keres butorozott szobát zongorahasználatra. Szabadság-tér 21., I. em. 8111

Vétel és eladás.

Adler-írógép
 igen keveset használt, eladó. Szabadság-tér 21. sz., I. em. 8112

Eladók
 két kancát csikóstól, nagyon szép, hibátlan pej 7 éves 160, 9 hónapos csikóval és szép sárga 4 1/2 éves 162, 7 hónapos csikóval, herélt. Megtekinthető a tulajdonosnál: Grecser Ed.-né, Temesvári. 8110

Egy
 teljes hálószoba berendezés, egyéb butorok, cipész gépek és üzletberendezés, eladó. Weisz Roza, női kalapüzlet, Deák Ferenc-utca 2. 8117

Utazószoba
 jókarban, eladó. Megtekinthető Márton szabónál, Szabadság-tér. 8115

3 részű
 álló lőszór matrac és ugyanilyen afrikából, eladó. Cím a kiadóban. 8118

100 kocsiakománnyal keresek megvételre. Ajánlatot kér Matejic M. fakereskedő, Versec. 8088

Szép 8102
 magas vaskályha eladó. Kossuth-utca 11.

Hogyan élünk?
 Hogyan viselkedünk? című könyv kapható Deák Béla könyvkereskedésében. Forray-utca. Telefon 903 4421

Hegymagot
 makol óriás, valamint petrezselyem és egyéb magvakat, ugyancsak édes nemes termadugványt, melyek csiraképességért, fajtisztaságáért felelősséget vállalunk, legolcsóbb napi áron szállítunk. Foglalmat maximális, terméteit placi áron adunk el. **Aratógalmi Rézvénytársaság, Makó.** 6321

Fekete bárseny
 12 m. eladó. Erzsébet-körút 37., földsz., 3. ajtó. 8124

Nyers borkövet
 minden mennyiségben vesz Irom Arnold Bercsényi Miklós-utca 39. szám, telefon 194. szám. 6281

Ingatlan.

Eladó ház.
 Gizella-utca 3. sz. emeletes bérház, 10 évig adómentes, szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 6140

Magyar-utca 10.
 sz. ház, eladó. Bővebbet csak a háztulajdonosnál, Csiky Gerzely-u. kapu. 8042

Purgly Lajos-utca 93 szám
 jókarban lévő ház, haláleset miatt, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 8089

Üzletek.

Egy élelmiszerüzlet,
 vendéglő joggal, nagy vevőkörrel, eladó. Cím a kiadóban. 8116

Különléle.

Apróhirdetések
 az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc- u., Barna Béla hirdetői és hírlapirodájában Zrínyi-u. és a Kossuth-utcai papiruszletben.

Gyógyászat.

Hehs Vasas chinabera.
 Suveren szer vérszegénység, sápkór, széduies, a vérszegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbanálmalak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvaker máliikus fertőzések- és minden infektiból eredő meg- betegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 5.- kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

As angel
 fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

As Anusol
 aranyér-kupokat mindenben pótolják a Haemorrhoidal-kupok, azonos összetételű folyton hatásuk is teljesen azonos. Ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

A világlási rendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csakis

TUNGSRAM félvatos lámpákkal

lehet két rtián Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztásu 7157

TUNGSRAM lámpákat

Pk. 394—3. 1917. szám.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alólírott bírósági kiküldött az 1881. évi 60. t. c. 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbökényi kir. járásbi-

róságnak Pk. 394—3. 1917. sz. végzése következtében dr. Dán Szabin körösbökényi ügyvéd által képviselt Dán János borosró-sai lakos végrehajtható javára décsői (Zemerd) pusztai lakos ellen 100 korona s jár. erejéig 1917. évi február hó 8-ik napján fogantositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 800 koronára becsült 1 darab vörös tarka szőrű üsző nyilvános árverésen eladták.

Mely árverésnek a körösbökényi kir. járásbírósnak Pk. P. 2513—2. 1916. számú végzése folytán 100 korona tőkekövetelés, eddig összesen 110 korona 58 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Décsé község határában Zemerd pusztán, adós lakásán leendő megtartására 1917. évi december hó 6-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881. LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Becsáron el nem adható.

Amennyiben az elárverezendő ingóságot mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Körösbökény, 1917. évi november hó 15-ik napján.

Tomits János, 8109 kir. jb. kiküldött.

27405—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy Aradon 1917. évi november hó 1-ső napján felfogott egy darab 2 és fél éves fekete kanca ló, mint gazdátlan jószág december hó 7-én délelőtt 9 órakor a nagyvásártéren tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatni fog.

Arad, 1917. november hó 20. Greén, főkapitány.

10099—1917. pm.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala a hadijótékonyág nemes ügyének előmozdítása érdekében a koronázási domb történelmi nevezetességű földjét izléses kivitelű üvegkoronába kívánja hozni és az eladásból befolyt jövedelmet a harc téri hős katonák özvegyei, árvái és a rokkantak alapjának gyarapítására fogi fordítani.

Az üvegkoronák mintája hivatalomban megtekinthető és 10 korona árban hivatalom által megrendelhető.

Felhívom a város hazafias közönségét, hogy a nemes célu mozgalmat magáévá tegye, az igen szép kivitelű koronázási emlékművet a pénz beküldésével mielőbb rendeljék meg.

Arad 1917. október hó 16.

Varjassy, polgármester.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált
 finomabb arany gramját K. 11.—lg.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált
 18 karátos arany gramját K. 9.—lg.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált
 14 karátos arany gramját K. 7.—lg.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

alkalmi vételek olcsón beszerezhetők.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

ajándékokat olcsón be lehet vásárolni.

Karácsonyi és ujévi

ajándékokat olcsón be lehet vásárolni.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég 7558

ARAD, József főherceg-ut 12.

sz. Lutheránus templom mellett.

26998—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak a gubacsért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában kelt 3967—1917. M. E. sz. rendeletét a következőkben teszem közhírré:

A gubacsért az 1,353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelethez csatolt jegyzék C) pontja szerint követelhető legmagasabb árak helyébe az 1917 évi október hó 22. napjától kezdve az alább megszábotott legmagasabb árak léteznek:

A magyar szent korona országainak területéről származó áru (kivéve Modrus, Rieka és Likakrbava megyéket) 100 kg.-ként I. rendű 70 kor., II. r. 56 kor., III. r. 42 kor. Modrus, Rieka és Likakrbava megyékből, valamint külföldről származó áru 100 kg.-ként I. r. 60 kor., II. r. 47 kor., III. r. 38 kor. na.

Azért a gubacsért, amelyet az eladó a jelen rendelet életbeléptetése előtt kötött szerződés alapján a vevőnek a gubacs forgalomba hozatala tárgyában 1,353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet és a jelen rendelettel megszabott legmagasabb árak hatályosságának ideje alatt szállít, az eladó a jelen rendelettel megszabott legmagasabb árak korlátai között a szerződésben kikötött ár helyett a jelen rendelettel törént áremelés arányának megfelelő magasabb árt követelhet.

A jelen rendelet az 1535—1917 M. E. számú rendeletet egyébként nem érinti.

Arad, 1917. november hó 9.

Greén, főkapitány.